Vlaamse Regering

Zuhal Demir
Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk
T 02 552 61 00
kabinet.demir@vlaanderen.be

Luc Jansegers
Voorzitter
Vlaamse Onderwijsraad (VLOR)
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15 bus 590
1210 Brussel

uw bericht van	**uw kenmerk**	**ons kenmerk**	**bijlagen**
vragen naar/e-mail		**telefoonnummer**	**datum**
Steven Vanmol Steven.vanmol@vlaanderen.be			13 NOV. 2026

Adviesaanvraag VLOR – Voorontwerp van decreet tot wijziging van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, wat betreft de versterking van de lerarenopleidingen en voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren in het kleuter- en lager onderwijs en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 2018 betreffende de basiscompetenties van de leraren.

Geachte heer Jansegers,

De Vlaamse Regering hechtte haar principiële goedkeuring op 13 november 2026 aan het voorontwerp van decreet tot wijziging van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, wat betreft de versterking van de lerarenopleidingen en aan het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren in het kleuter- en lager onderwijs en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 2018 betreffende de basiscompetenties van de leraren.

In het kader van de basisbekwaamheden wensen we in het bijzonder uw advies te vragen over de formulering van basisbekwaamheid P3, die betrekking heeft op de kennis van het ontwikkelingsverloop en de verschillende ontwikkelingsgebieden van kinderen. We vernemen graag of u het aangewezen vindt om het begrip *'ontwikkelingsproblemen'* te vervangen door *'ontwikkelingsnoden'*. Dit laatste begrip lijkt immers een ruimer en inclusiever perspectief op de ontwikkeling van kinderen te bieden. Het omvat niet alleen kinderen die moeilijkheden ervaren in hun ontwikkeling, maar ook kinderen met specifieke ontwikkelings- en onderwijsbehoeften, zoals cognitief sterk functionerende leerlingen die nood hebben aan bijkomende uitdagingen of een aangepaste begeleiding. We vernemen dan ook graag uw advies over de wenselijkheid van deze terminologische aanpassing.

Mag ik u verzoeken om voor beide voorontwerpen het advies van de Vlaamse Onderwijsraad te verstrekken en dit advies ten laatste na de Algemene Raad van 17 december 2026 te bezorgen?

Met vriendelijke groeten

Zuhal Demir
Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk

Bijlagen

- Bijlage 1: Voorontwerp van decreet tot wijziging van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, wat betreft de versterking van de lerarenopleidingen
- Bijlage 2: Memorie van toelichting
- Bijlage 3: Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren in het kleuter- en lager onderwijs en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 2018 betreffende de basiscompetenties van de leraren.
- Bijlage 3a: Basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren kleuteronderwijs als vermeld in artikel 1, eerste lid
- Bijlage 3b: Basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren in het lager onderwijs als vermeld in artikel 1, tweede lid

Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, JUSTITIE EN WERK

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren in het kleuter- en lager onderwijs en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 2018 betreffende de basiscompetenties van de leraren

- Principiële goedkeuring

Samenvatting

De Vlaamse Regering keurde op 6 maart 2026 de conceptnota "Versterking van de aspirant en startende leerkrachten – naar krachtige en kennisrijke lerarenopleidingen" goed, waarna ik als minister bevoegd voor Onderwijs de nodige stappen heb gezet om de meest dringende maatregelen verder uit te werken. Op 19 juni 2026 presenteerde ik de nieuwe basisbekwaamheden voor de educatieve bacheloropleidingen kleuter- en lager onderwijs via een Mededeling aan de Vlaamse Regering. Deze basisbekwaamheden vloeien voort uit wetenschappelijk onderzoek[1] en werden bepaald na intensief overleg tussen de lerarenopleidingen, onderwijsverstrekkers en de Vlaamse Regering.

Het bijgevoegde voorontwerp van besluit wordt voor een eerste principiële goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering met het oog op de adviesaanvraag aan de Vlaamse Onderwijsraad en Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen. Dit voorontwerp van besluit geeft verder uitvoering aan de bepalingen van het voorontwerp van decreet dat de Vlaamse Regering de bevoegdheid geeft om de basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren te bepalen.

Concreet worden de basisbekwaamheden vastgelegd voor de pas afgestudeerde leraren in het kleuter- en voor lager onderwijs. Verder wordt, als gevolg van de invoering van die basisbekwaamheden voor de betrokken opleidingen, het besluit van 8 juni 2018 betreffende de basiscompetenties van de leraren aangepast.

[1] *NVAO, "Kwaliteitsimpuls lerarenopleidingen", 1 december 2025, https://www.nvao.net/nl/nieuws/2026/3/adviesrapport-lerarenopleiding . We verwijzen naar dit rapport voor de verwijzingen naar de onderliggende wetenschappelijke bronnen.*

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Onderwijs en Vorming
Beleidsveld: Hoger onderwijs
Beleidsmatige doelstelling:

- Overkoepelend strategische doelstelling 3: sterk onderwijspersoneel garanderen
- Operationele doelstelling 12: de lerarenopleidingen versterken

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2026/276 van 3 augustus 2026.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

De huidige basiscompetenties van de leraren (zoals verankerd in het Besluit van de Vlaamse regering van 8 juni 2018 betreffende de basiscompetenties van de leraren) sluiten, mede gelet op de introductie van het kennisrijk curriculum in het basisonderwijs, niet meer voldoende aan bij de noden van een kwaliteitsvolle lerarenopleiding kleuter- en lager onderwijs. Ter versterking van deze lerarenopleidingen is het dan ook nodig om de vandaag bestaande en vastgelegde basiscompetenties te herbekijken en te vervangen door startbekwaamheden die afgestemd zijn op de nieuwe realiteit van het kennisrijk curriculum. Het betreft minimale, gedeelde kennis en vaardigheden die noodzakelijk zijn om leraren startbekwaam te maken voor hun opdracht als leraar.

De basisbekwaamheden beogen niet het volledige beroepsprofiel van de leraar te omschrijven, noch het curriculum van de lerarenopleidingen vast te leggen. Wel vormen de basisbekwaamheden de minimale essentiële basis.

Met de basisbekwaamheden voor startende leraren in het kleuter- en lager onderwijs wordt beoogd Vlaamse basisscholen de garantie te bieden dat elke afgestudeerde van een lerarenopleiding kleuter- of lager onderwijs over de drie fundamentele bouwstenen voor goed leraarschap beschikt, namelijk vakinhoud, didactiek en pedagogiek. Deze moeten in de loop van de betrokken lerarenopleiding worden verworven.

De basisbekwaamheden, die samen gelezen dienen te worden met hun specificaties, vloeien voort uit wetenschappelijk onderzoek[2]. Ze kwamen tot stand via een intensief participatief traject. Samen met alle leden van de werkgroep Lerarenopleidingen van de Vlaamse Hogescholenraad en een vertegenwoordiging van de onderwijsverstrekkers werd er via 9 overlegmomenten gekomen tot een gedragen versie van de basisbekwaamheden voor pas afgestudeerde leraren in de educatieve bacheloropleidingen voor kleuter- en lager onderwijs. De startbekwaamheden uit de NVAO-studie van december 2025 vormden voor deze oefening het vertrekpunt. Op 19 juni 2026 presenteerde ik

[2] *NVAO, "Kwaliteitsimpuls lerarenopleidingen", 1 december 2025, https://www.nvao.net/nl/nieuws/2026/3/adviesrapport-lerarenopleiding. We verwijzen naar dit rapport voor de verwijzingen naar de onderliggende wetenschappelijke bronnen.*

de nieuwe basisbekwaamheden voor de educatieve bacheloropleidingen kleuter- en lager onderwijs via een Mededeling aan de Vlaamse Regering.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk 1. De basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren in het kleuter- en lager onderwijs.

Artikel 1. vermeldt dat de basisbekwaamheden en de bijhorende specificaties van de pas afgestudeerde leraren in het kleuteronderwijs worden vastgelegd in de bijlage 1, en vermeldt dat de basisbekwaamheden en de bijhorende specificaties van de pas afgestudeerde leraren in het lager onderwijs worden vastgelegd in de bijlage 2.

Artikel 2 bepaalt dat educatieve bacheloropleidingen voor kleuteronderwijs en voor lager onderwijs de basisbekwaamheden en de bijhorende specificaties invoeren vanaf het academiejaar 2027-2028 .

Hoofdstuk 2. Wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 2018 betreffende de basiscompetenties van de leraren.

Artikel 3 wijzigt als gevolg van het invoeren van basisbekwaamheden het besluit van 8 juni 2018 betreffende de basiscompetentie van de leraren. Het voert een artikel 1/1 in. Dit bepaalt dat de basiscompetenties van toepassing zijn op de pas afgestudeerde leraren, maar niet op de leraren die afstuderen in de educatieve bachelor voor kleuter- of lager onderwijs voor wie overeenkomstig artikel 1 van het besluit tot bepaling van de basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren in het kleuter- en voor lager onderwijs basisbekwaamheden bepaald worden.

Hoofdstuk 3. Slotbepalingen.

Artikel 4 en 5 bepalen de inwerkingtredings- en de uitvoeringsbepaling.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van besluit heeft geen financiële weerslag.

De Inspectie van Financiën gaf een gunstig advies op 22 september 2026.

B. ESR-TOETS

De ESR-toets is niet van toepassing op dit voorontwerp van besluit, want dit dossier bevat geen pps-project of maakt geen alternatief gefinancierde investeringen mogelijk.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

4 VERDER TRAJECT

Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering zal, na principiële goedkeuring door de regering, worden voorgelegd voor advies aan:
- de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR);
- de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV).

Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering zal op de agenda geplaatst worden van de onderhandelingen met de sociale partners in een vergadering van het Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs en het Universitair Ziekenhuis Gent en een gemeenschappelijke vergadering van Sectorcomité X, van onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het Comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten en van het overkoepelend onderhandelingscomité, vermeld in artikel 4 van het decreet van 5 april 1995 tot oprichting van onderhandelingscomités in het vrij gesubsidieerd onderwijs.

Als de onderhandelingen geen aanleiding geven tot een aanpassing van de principieel goedgekeurde tekst zal over het voornoemd voorontwerp van decreet advies worden ingewonnen van de Raad van State, met het verzoek het advies mee te delen binnen de termijn van dertig dagen.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren in het kleuter- en lager onderwijs en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 2018 betreffende de basiscompetenties van de leraren;

2° de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk:

2.1. te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Vlaamse Onderwijsraad en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen;

2.2. te gelasten voornoemd voorontwerp van besluit op de agenda te plaatsen van een vergadering van het Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs en het Universitair Ziekenhuis Gent, vermeld in de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, Deel 5 Rechtspositieregeling van het personeel, Titel 4 Medezeggenschap;

2.3. te gelasten de minister-president van de Vlaamse Regering te verzoeken voornoemd voorontwerp van besluit op de agenda te plaatsen van een gemeenschappelijke vergadering van het sectorcomité X en van de onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het comité voor de provinciale en de plaatselijke overheidsdiensten;

2.4. te gelasten voornoemd voorontwerp van besluit op de agenda te plaatsen van een vergadering van het overkoepelend onderhandelingscomité van het gesubsidieerd vrij onderwijs;

2.5.te machtigen te beoordelen of voornoemde onderhandelingen aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst;

2.6.te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemde onderhandelingen geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk

Zuhal DEMIR

Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren in het kleuter- en lager onderwijs en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 2018 betreffende de basiscompetenties van de leraren

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:
- de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, bekrachtigd bij het decreet van 20 december 2013, artikel II.107, §2, ingevoegd bij het decreet van 4 mei 2018, en §3, ingevoegd bij het decreet van….

Vormvereisten

De volgende vormvereisten zijn vervuld:
- De Inspectie van Financiën heeft advies gegeven op 22 september 2026.
- Het Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs en het Universitair Ziekenhuis Gent, vermeld in artikel V. 232 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, heeft protocol nr. ... gesloten op … (datum).
- De Raad van State heeft advies xxxxx/x (adviesnummer) gegeven op ... (datum), met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

Initiatiefnemer

Dit besluit wordt voorgesteld door de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk.

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

Hoofdstuk 1. De basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren in het kleuter- en lager onderwijs.

Artikel. 1. De basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren in het kleuteronderwijs en de bijbehorende specificaties worden, met toepassing van artikel II.107, §3, tweede lid, van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, vastgelegd in de bijlage die als bijlage 1 bij dit besluit is gevoegd.

De basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren in het lager onderwijs en de bijbehorende specificaties worden, met toepassing van artikel II.107, §3, tweede lid, van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, vastgelegd in de bijlage die als bijlage 2 bij dit besluit is gevoegd.

Art. 2. De educatieve bacheloropleidingen voor kleuter- en lager onderwijs voeren de basisbekwaamheden en de bijbehorende specificaties, vermeld in het eerste en het tweede lid, voor de pas afgestudeerde leraren in het kleuter- en lager onderwijs in vanaf het academiejaar 2027-2028.

Hoofdstuk 2. Wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 2018 betreffende de basiscompetenties van de leraren

Art. 3. In het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 2018 betreffende de basiscompetenties van de leraren wordt een artikel 1/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 1/1. Dit besluit is van toepassing op de pas afgestudeerde leraren, met uitzondering van de leraren voor wie overeenkomstig artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van … (datum) tot bepaling van de basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren in het kleuter- en lager onderwijs en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 2018 betreffende de basiscompetenties van de leraren, basisbekwaamheden zijn bepaald.".

Hoofdstuk 3. Slotbepalingen

Art. 4. Dit besluit treedt in werking vanaf het academiejaar 2027-2028.

Art. 5. De Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs en vorming, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR

Bijlage 1. Basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren kleuteronderwijs als vermeld in artikel 1, eerste lid

1.Transversale basisbekwaamheden

De basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren kleuteronderwijs zijn geordend in drie samenhangende bouwstenen: vakinhoud, didactiek en pedagogiek. Ze worden weergegeven in onderdeel 2, 3 en 4 van deze bijlage. In de onderwijspraktijk staan die domeinen echter niet los van elkaar. De startende leraar kleuteronderwijs kan de hieronder opgelijste vakinhoudelijke, didactische en pedagogische kennis en vaardigheden dan ook **geïntegreerd toepassen** in authentieke onderwijscontexten over een langere periode.

Een aantal cruciale aspecten van de drie bouwstenen zijn bovendien sterk verweven met elkaar en daardoor moeilijker te klasseren in een van de drie bouwstenen. Daarom worden ze hier opgenomen als een set **transversale basisbekwaamheden**, die evenwel onderliggend altijd terug te leiden zijn tot twee of meer van de bouwstenen. Ze hebben altijd tot doel het curriculum te realiseren en de leer- en ontwikkelprocessen te maximaliseren.

- T1 De leraar handelt vanuit academisch optimisme en hoge verwachtingen voor zichzelf en voor alle kleuters.

- T2 De leraar kan individueel en samen met collega's reflecteren op het vakinhoudelijk, didactisch en pedagogisch handelen en kan feedback benutten om de onderwijspraktijk te evalueren en doelgericht bij te sturen.

- T3 De leraar werkt als lid van het schoolteam constructief met collega's, andere onderwijsprofessionals, ouders en andere opvoedingspartners samen aan de uitvoering van het schoolbeleid om het curriculum en het leer- en ontwikkelproces van kleuters te realiseren.

- T4 De leraar kan data en wetenschappelijke bronnen raadplegen en analyseren om de inhoud en kwaliteit van de eigen onderwijspraktijk en de professionele ontwikkeling doelgericht bij te sturen.

- T5 De leraar kent het Vlaamse onderwijslandschap, de wettelijke en kwaliteitskaders die daarin gelden, en begrijpt wat ze betekenen voor de klas-, school- en lerarenpraktijk.

2. Vakinhoudelijke basisbekwaamheden

basisbekwaamheden	specificaties
V1 De leraar weet wat een kennisrijk curriculum is, en wat de rol is van een leerplan, methodieken en leermaterialen in het opzetten van een reeks van leeractiviteiten en het creëren van leeromgevingen.	• het belang van kennis voor het leren en de ontwikkeling van vaardigheden • kritisch evalueren van methodieken en leermaterialen ten behoeve van de eigen onderwijspraktijk • het belang van een gebalanceerd kennisrijk curriculum voor de brede ontwikkeling van kleuters, waarbij spel en ontdekking belangrijk zijn • de kenmerken van een kennisrijk curriculum • misconcepties en valkuilen die bestaan rond het begrip 'kennisrijk curriculum' • de definities van en de relatie tussen minimumdoelen, curriculum, leerplan, methodieken en leermaterialen en leeractiviteiten • de eigenschappen van verschillende curriculummodellen, ten minste competentiegerichte curricula en kennisrijke curricula, en de voor- en nadelen ervan
V2 De leraar kent de minimumdoelen, de opbouw ervan, de samenhang tussen de doelen en de doorlopende lijnen naar het lager onderwijs.	• wat een minimumdoel is, hoe een minimumdoel opgebouwd is en wat het belang ervan is • het koppelen van de minimumdoelen aan de brede ontwikkeling van kleuters • de vertaling van de minimumdoelen in de leerplannen
V3 De leraar heeft een grondige kennis van de inhouden die beschreven zijn in de minimumdoelen kleuteronderwijs, en situeert ze binnen de doorlopende leerlijn naar het begin van het lager onderwijs.	• grondige vakinhoudelijke kennis en vaardigheden in alle vakdisciplines binnen de minimumdoelen • veelvoorkomende misconcepties in de kleuterklas en strategieën om correcte begripsvorming te ondersteunen • het leggen van expliciete inhoudelijke verbanden tussen kleuterinhouden en de verdere opbouw en inhoudelijke uitwerking ervan in het eerste leerjaar

V4 De leraar kent het belang en de deelcomponenten van beginnende geletterdheid in de kleuterklas.	• belang van rijke taal en (vak)inhoud voor latere lees- en schrijfvaardigheid
	• deelcomponenten:
	  • mondelinge taalvaardigheid
	  • fonologisch bewustzijn
	  • fonemisch bewustzijn
	  • taalbeschouwing
	  • letterkennis
	  • klank-tekenkoppeling
	  • schrijfvoorbereidende vaardigheden

V5 De leraar kent het belang van (meertalige) taalontwikkeling, hefbomen voor effectief taalonderwijs en taal- en denkstimulerende interactiestrategieën voor kleuters.	• rijke, betekenisvolle taalcontexten
	• de drie kwaliteitsdimensies van rijke taalinput:
	  • interactief
	  • linguïstisch
	  • conceptueel

V6 De leraar kent het belang en de deelcomponenten van wiskunde in de kleuterklas.	• het belang van wiskunde in het dagelijkse leven • tellen, getalbegrip, meten, ruimtelijk oriëntatie, vergelijken en herkennen van patronen als fundament voor wiskunde • de kennis om spel en materialen in te zetten om die concepten concreet te maken
V7 De leraar kent het belang van grove en fijne motorische ontwikkeling en lichaamsbewustzijn bij kleuters.	• evenwicht, coördinatie, ruimtelijke oriëntatie, lichaamsbesef, bewegingsplanning en controle, basisbewegingen • grove en fijne motorische ontwikkeling als fundament voor de algemene ontwikkeling

3. Didactische basisbekwaamheden

kennis over effectief onderwijzen en onderwijs evalueren	

D1 De leraar kent drie leertheorieën inclusief de empirische basis en kritieken daarop, de inzichten voor het leerproces en de vertaalslag naar de klas- en schoolpraktijk.	• ten minste de volgende leertheorieën en de vertaalslag ervan naar de context van kleuteronderwijs:
	  • behaviorisme
	  • cognitivisme
	  • sociaal constructivisme

D2 De leraar kent de specifieke kenmerken van het leer- en ontwikkelproces bij kleuters.	het belang van actieve sturing, rijke ervaringen, verbeelding, spel en interactie bij het ontwerpen van leeractiviteiten en leeromgevingen

D3 De leraar kent de algemene didactische principes, leerstrategieën en werkvormen die effectief zijn voor het leren van kleuters.	• minstens de volgende algemene didactische principes:
	  • voorkennis activeren
	  • leerdoel expliciteren
	  • verbaal en non-verbaal combineren
	  • modelen
	  • scaffolden
	  • actieve verwerking
	  • controle van begrip
	  • feedback geven
	  • zelfregulerend leren aanleren en stimuleren
	  • verhalen vertellen
	  • onderzoekend handelen
	• minstens de volgende leerstrategieën:
	  • spel als kernstrategie
	  • herhalen en gespreid oefenen
	  • herhalen en actief ophalen uit geheugen
	  • herhalen en afwisseling in oefentypes

	• het belang van automatiseren
	• het belang van het benutten van taalkansen in alle lessen, gebruikmakend van de hefbomen voor effectief taalonderwijs
	• minstens de volgende werkvormen:
	  • directe instructie
	  • thematisch werken
	  • coöperatief leren
	  • interactief voorlezen
	• educare
	• routines inzetten voor rijke interacties

effectief onderwijzen	

D4 De leraar plant een reeks van leeractiviteiten die opbouwt naar het bereiken van specifieke doelen van het leerplan.	• het ontwerpen van een reeks (thematische) leeractiviteiten met duidelijke inhoudelijke doelen, afgestemd op de beginsituatie van kleuters
	• stappen/aandachtspunten in het ontwikkelen van een effectieve reeks leeractiviteiten:
	  • kennen van de beginsituatie van kleuters
	  • aanpassen van de reeks leeractiviteiten op de beginsituatie van kleuters
	  • bepalen van inhoudelijke leerdoelen.
	  • logisch opbouwen van de leeractiviteiten naar de leerdoelen toe.
	  • evalueren tijdens en na afloop van reeks leeractiviteiten
	  • achterwaarts curriculumontwerp (‘backwards design’)
	  • het belang van grote ideeën
	• het belang van logische opbouw en herhaling zodat kleuters kennis verdiepen en uitbreiden
	• integratie van de minimumdoelen in kennisrijke kleuterthema’s binnen betekenisvolle contexten
	• het belang van het verbinden van kennis aan vaardigheden binnen een reeks van leeractiviteiten
	• het belang van samenhang tussen curriculum, didactiek, pedagogiek en observatie/evaluatie

D5 De leraar ontwerpt een doelgerichte (thematische) leeractiviteit in een reeks op basis van algemene didactische principes en leerstrategieën.	• het belang van constructive alignment • het belang van differentiatie en de verschillende vormen daarvan (convergent en divergent)
D6 De leraar past effectieve didactische principes doelgericht en beredeneerd toe in de kleuterklas.	Zie D3.
D7 De leraar past in leeractiviteiten effectieve vakdidactische en geïntegreerde aanpakken, strategieën en werkvormen toe, afgestemd op de inhoud, de inhoudsstructuur, de epistemologie van de vakdiscipline en op de beginsituatie van kleuters.	
D8 De leraar stimuleert de ontwikkeling van executieve functies en zelfregulerende vaardigheden bij kleuters.	
effect van onderwijs evalueren	

D9 De leraar gebruikt en ontwikkelt observatie- en evaluatiemethodieken doelgericht en kwaliteitsvol om zicht te krijgen op het leer- en ontwikkelproces van kleuters en om de didactische aanpak bij te sturen.	• doelgerichte en herhaalde observatie en evaluatie en bijbehorende rapportering
	• het afnemen van een gestandaardiseerde test
	• effectieve interventies, waaronder:
	  • remediëren na afloop van de leeractiviteit
	  • preteachen bij een volgende leeractiviteit
	  • verrijking in hoeken

D10 De leraar geeft gerichte feedback en zet effectieve interventies voor, tijdens en na de leeractiviteit doelgericht in om het leer- en ontwikkelproces van kleuters bij te sturen en te versterken.	• effectieve verwerking en monitoring van het leerproces tijdens de leeractiviteit • effectieve feedback die aangepast is aan de beginsituatie van de kleuters tijdens en na de leeractiviteit, waaronder feedback op inhoud, proces, zelfregulatie

4. Pedagogische basisbekwaamheden

kennis over pedagogiek (opvoeden, ontwikkeling en vorming)	

P1 De leraar kent pedagogische theorieën, wijsgerige-historische kaders en opvattingen over opvoeding en onderwijs.	• motivatietheorieën
	• hechting
	• kennis over verschillende opvoedstijlen
	• de ontwikkeling van verschillende onderwijsconcepten:
	  • conventioneel onderwijs
	  • methodeonderwijs
	• opvattingen over het doel van onderwijs

P2 De leraar weet wat een goede relatie met kleuters inhoudt en dat die relatie ontwikkelbaar en asymmetrisch is.	• de kenmerken van de theorie van interpersoonlijke relatie
P3 De leraar kent het ontwikkelingsverloop en alle ontwikkelingsgebieden van kinderen van 0 tot 10 jaar.	• Kinderen vertonen een non-lineair ontwikkelingsverloop met plotse faseovergangen (sprongen) en regressie. • Het tempo waarin die ontwikkeling plaatsvindt, kan verschillen tussen kinderen. • kennis van leer- en ontwikkelingsproblemen

P4 De leraar kent de rol van een constructieve samenwerking met ouders en andere opvoedingspartners.	• het belang van:
	  • formele en informele oudercommunicatie, positieve dialoog over leren en ontwikkeling
	  • wederzijds vertrouwen
	  • deontologie, ethiek en discretie in omgang met ouders
	  • ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie, partnerschap in functie van leren en welbevinden
	  • drempels voor ouderbetrokkenheid

pedagogisch handelen	

P5 De leraar creëert een positief, veilig en stimulerend klasklimaat.	• met aandacht voor:
	  • kleuter-kleuterrelaties, waaronder preventie van en interventie bij pesten
	  • asymmetrische leerkracht-kleuterrelatie
	  • groepsdynamische processen
	  • relaties opbouwen in diverse contexten: diversiteitsresponsief lesgeven
	  • gevoel van verbondenheid
	  • educare

P6 De leraar creëert een inclusieve leeromgeving waar iedereen tot leren komt.	• De leraar houdt daarbij rekening met:
	  • een inclusieve benadering van diversiteit
	  • de ontwikkeling van leerlingen die opgroeien in schaarste en kwetsbare contexten
	  • het continuüm van zorg
	  • gelijke onderwijskansen
	  • handelingsgericht werken
	  • de invloed van het eigen referentiekader op interacties met kleuters met verschillende achtergronden
	  • mogelijke verschillen tussen de thuis- en schoolcultuur.

klasmanagement	

P7 De leraar weet wat klasmanagement omvat, kent het belang ervan voor het leren en herkent verschillende processen die bijdragen aan een adequaat klasmanagement.	• het belang van een effectief samenspel tussen:
	  • proactief klasmanagement
	  • reactief klasmanagement
	  • het klas- en schoolniveau
	• het belang van het begrijpen van bepaald gedrag om adequaat en doelgericht te handelen

P8 De leraar hanteert duidelijke regels en routines en richt de klas en de leertijd doelgericht en efficiënt in.	• het belang van het expliciet aanleren en consequent toepassen van duidelijke regels en routines in de klas en in de bredere schoolcontext • de invloed van routines op onder andere taakgerichtheid en de cognitieve belasting van kleuters • strategieën om gedragsroutines te integreren • de rol van duidelijke regels en routines in het maximaliseren van leertijd • het belang van klasschikking en het inrichten van de hoeken op de betrokkenheid en het leren van kleuters • de afstemming van de klasschikking op de instructie- en werkvorm

P9 De leraar reageert adequaat en proportioneel op gedrag van kleuters.	• adequate en proportionele reactie:
	  • het belang van het bekrachtigen van gewenst gedrag
	  • strategieën om proportioneel te reageren
	• vormen van gedragscontrole:
	  • externe gedragscontrole
	  • interne gedragscontrole
	  • interpersoonlijke benadering

	• het belang van een schoolbrede aanpak en de consequente toepassing ervan

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren kleuter- en lager onderwijs en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 2018 betreffende de basiscompetenties van de leraren.

Brussel, … (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR

Bijlage 2. Basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren in het lager onderwijs als vermeld in artikel 1, tweede lid

1. Transversale basisbekwaamheden

De basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren lager onderwijs zijn geordend in drie samenhangende bouwstenen: vakinhoud, didactiek en pedagogiek. Ze worden weergegeven in onderdeel 2, 3 en 4 van deze bijlage. In de onderwijspraktijk staan die domeinen echter niet los van elkaar. De startende leraar lager onderwijs kan de hieronder opgelijste vakinhoudelijke, didactische en pedagogische kennis en vaardigheden dan ook **geïntegreerd toepassen** in authentieke onderwijscontexten over een langere periode.

Een aantal cruciale aspecten van de drie bouwstenen zijn bovendien sterk verweven met elkaar en daardoor moeilijker te klasseren in een van de drie bouwstenen. Daarom worden ze hier opgenomen als een set **transversale basisbekwaamheden**, die evenwel onderliggend altijd terug te leiden zijn tot twee of meer van de bouwstenen. Ze hebben altijd tot doel het curriculum te realiseren en de leer- en ontwikkelprocessen te maximaliseren.

- T1 De leraar handelt vanuit academisch optimisme en hoge verwachtingen voor zichzelf en voor alle leerlingen.

- T2 De leraar kan individueel en samen met collega's reflecteren op het vakinhoudelijk, didactisch en pedagogisch handelen en kan feedback benutten om de onderwijspraktijk te evalueren en doelgericht bij te sturen.

- T3 De leraar werkt als lid van het schoolteam constructief met collega's, andere onderwijsprofessionals, ouders en andere opvoedingspartners samen aan de uitvoering van het schoolbeleid in functie van de realisatie van het curriculum en van het leer- en ontwikkelproces van leerlingen.

- T4 De leraar kan data en wetenschappelijke bronnen raadplegen en analyseren om de inhoud en kwaliteit van de eigen onderwijspraktijk en de professionele ontwikkeling doelgericht bij te sturen.

- T5 De leraar kent het Vlaamse onderwijslandschap, de wettelijke en kwaliteitskaders die daarin gelden, en begrijpt wat ze betekenen voor de klas-, school- en lerarenpraktijk.

2. Vakinhoudelijke basisbekwaamheden

basisbekwaamheden	specificaties
V1 De leraar weet wat een kennisrijk curriculum is, en wat de rol is van een leerplan, methodieken en leermaterialen in het opzetten van een reeks van leeractiviteiten en het creëren van leeromgevingen.	• het belang van kennis voor het leren en de ontwikkeling van vaardigheden • kritisch evalueren van methodieken en leermaterialen ten behoeve van de eigen onderwijspraktijk. • het belang van een gebalanceerd kennisrijk curriculum voor het lager onderwijs voor de brede ontwikkeling van leerlingen • de kenmerken van een kennisrijk curriculum • misconcepties en valkuilen die bestaan rond het begrip 'kennisrijk curriculum' • de definities van en de relatie tussen minimumdoelen, curriculum, leerplan, methodieken en leermaterialen en leeractiviteiten • de eigenschappen van verschillende curriculummodellen, ten minste competentiegerichte curricula en kennisrijke curricula, en de voor- en nadelen ervan
V2 De leraar kent de minimumdoelen, de opbouw ervan, de samenhang tussen de doelen en de doorlopende lijnen van het kleuteronderwijs naar de eerste graad van het secundair onderwijs.	• wat een minimumdoel is, hoe een minimumdoel opgebouwd is en wat het belang ervan is • het koppelen van de minimumdoelen aan de brede ontwikkeling van leerlingen • de vertaling van de minimumdoelen in de leerplannen
V3 De leraar heeft een grondige kennis van de inhouden die beschreven zijn in de minimumdoelen lager onderwijs en situeert ze binnen de doorlopende leerlijn van kleuteronderwijs naar de eerste graad van het secundair onderwijs.	• grondige vakinhoudelijke kennis en vaardigheden in alle vakdisciplines binnen de minimumdoelen • veelvoorkomende misconcepties in het lager onderwijs en strategieën om correcte begripsvorming te ondersteunen • het leggen van expliciete inhoudelijke verbanden tussen kleuterinhouden, inhouden lager onderwijs en de verdere opbouw en inhoudelijke uitwerking ervan in de eerste graad van het secundair onderwijs

V4 De leraar kent het belang, de complexiteit en deelcomponenten van de vaardigheden lezen en schrijven.	• belang van rijke taal en (vak)inhoud voor de lees- en schrijfvaardigheid
	• deelcomponenten:
	  • technisch lezen
	  • begrijpend lezen
	  • functioneel lezen
	  • technisch schrijven (waaronder spelling en grammatica)
	  • schriftelijke taalvaardigheid

V5 De leraar kent het belang van (meertalige) taalontwikkeling, hefbomen voor effectief taalonderwijs en taal- en denkstimulerende interactiestrategieën voor leerlingen.	• rijke, betekenisvolle taalcontexten
	• de drie kwaliteitsdimensies van rijke taalinput:
	  • interactief
	  • linguïstisch
	  • conceptueel

V6 De leraar kent het belang, de complexiteit en de deelcomponenten van wiskunde voor het lager onderwijs.	• het belang van wiskunde in het dagelijkse leven en in de andere vakdisciplines
	• deelcomponenten:
	  • getallenkennis
	  • bewerkingen
	  • meten en metend rekenen
	  • meetkunde
	  • kansrekenen en statistiek
	  • probleemoplossend denken en vraagstukken

3. Didactische basisbekwaamheden

Kennis over effectief onderwijzen en onderwijs evalueren	

D1 De leraar kent drie leertheorieën, inclusief de empirische basis en kritieken daarop, de inzichten voor het leerproces en de vertaalslag naar de klas- en schoolpraktijk.	• ten minste de volgende leertheorieën en de vertaalslag ervan naar de context van lager onderwijs:
	  • behaviorisme
	  • cognitivisme
	  • sociaal constructivisme

D2 De leraar kent de algemene didactische principes, leerstrategieën en werkvormen die effectief zijn voor het leren van leerlingen.	• minstens de volgende algemene didactische principes:
	  • voorkennis activeren
	  • leerdoel expliciteren
	  • verbaal en non-verbaal combineren
	  • modelen
	  • scaffolden
	  • actieve verwerking
	  • controle van begrip
	  • feedback geven
	  • zelfregulerend leren aanleren en stimuleren
	  • verhalen vertellen
	  • onderzoekend handelen
	• minstens de volgende leerstrategieën:
	  • herhalen en gespreid oefenen
	  • herhalen en actief ophalen uit geheugen
	  • herhalen en afwisseling in oefentypes
	• het belang van automatiseren.
	• het belang van het benutten van taalkansen in alle lessen, gebruikmakend van de hefbomen voor effectief taalonderwijs
	• minstens de volgende werkvormen:
	  • directe instructie

	• thematisch werken • coöperatief leren • interactief voorlezen
effectief onderwijzen	

D3 De leraar plant een reeks van leeractiviteiten die opbouwt naar het bereiken van specifieke doelen van het leerplan.	• het ontwerpen van een reeks leeractiviteiten met duidelijke inhoudelijke doelen die afgestemd zijn op de beginsituatie van leerlingen
	• stappen/aandachtspunten in het ontwikkelen van een effectieve reeks leeractiviteiten:
	  • kennen van de beginsituatie van leerlingen
	  • aanpassen van de reeks leeractiviteiten aan de beginsituatie van leerlingen
	  • bepalen van inhoudelijke leerdoelen
	  • logisch opbouwen van de leeractiviteiten naar de leerdoelen toe
	  • evalueren tijdens en na afloop van een reeks leeractiviteiten
	  • achterwaarts curriculumontwerp ('backwards design')
	  • het belang van grote ideeën
	• het belang van logische opbouw en herhaling zodat leerlingen kennis verdiepen en uitbreiden
	• het belang van het verbinden van kennis aan vaardigheden binnen een reeks van leeractiviteiten
	• het belang van samenhang tussen curriculum, didactiek, pedagogiek en observatie/evaluatie

D4 De leraar ontwerpt een doelgerichte leeractiviteit in een reeks op basis van algemene didactische principes en leerstrategieën.	• het belang van constructive alignment • het belang van differentiatie en de verschillende vormen daarvan (convergent en divergent)
D5 De leraar past effectieve didactische principes doelgericht en beredeneerd toe in het lager onderwijs.	Zie D2.

D6 De leraar past in leeractiviteiten effectieve vakdidactische en geïntegreerde aanpakken, strategieën en werkvormen toe die afgestemd zijn op de inhoud, de inhoudsstructuur, de epistemologie van de vakdiscipline en op de beginsituatie van leerlingen.	
D7 De leraar stimuleert de ontwikkeling van executieve functies en zelfregulerende vaardigheden bij leerlingen.	
effect van onderwijs evalueren	

D8 De leraar gebruikt en ontwikkelt observatie- en evaluatiemethodieken doelgericht en kwaliteitsvol, zowel formatief als summatief, om zicht te krijgen op het leer- en ontwikkelproces van leerlingen en om de didactische aanpak bij te sturen.	• doelgerichte en herhaalde observatie en evaluatie en bijbehorende rapportering
	• functies van evaluatie: formatief en summatief
	• het ontwikkelen van doelgerichte toetsen
	• het afnemen van een gestandaardiseerde test
	• effectieve interventies, waaronder:
	  • remediëren na afloop van de leeractiviteit
	  • preteachen bij een volgende leeractiviteit
	  • peertutoring

D9 De leraar geeft gerichte feedback en zet effectieve interventies voor, tijdens en na de leeractiviteit doelgericht in om het leer- en ontwikkelproces van leerlingen bij te sturen en te versterken.	• effectieve verwerking en monitoring van het leerproces tijdens de leeractiviteit • effectieve feedback die aangepast is aan de beginsituatie van de leerlingen tijdens en na de leeractiviteit, waaronder feedback op inhoud, proces, zelfregulatie • kritisch nadenken over de rol van huiswerk en huiswerk doelgericht toepassen in het kader van de eigen onderwijspraktijk

4. Pedagogische basisbekwaamheden

kennis over pedagogiek (opvoeden, ontwikkeling en vorming)	

P1 De leraar kent pedagogische theorieën, wijsgerige-historische kaders en opvattingen over opvoeding en onderwijs.	• motivatietheorieën
	• hechting
	• kennis over verschillende opvoedstijlen
	• de ontwikkeling van verschillende onderwijsconcepten:
	  • conventioneel onderwijs
	  • methodeonderwijs
	• opvattingen over het doel van onderwijs

P2 De leraar weet wat een goede relatie met leerlingen inhoudt en dat die relatie ontwikkelbaar en asymmetrisch is.	de kenmerken van de theorie van interpersoonlijke relatie
P3 De leraar kent het ontwikkelingsverloop en alle ontwikkelingsgebieden van kinderen van 2,5 tot 14 jaar.	• Kinderen vertonen een non-lineair ontwikkelingsverloop met plotse faseovergangen (sprongen) en regressie. • Het tempo waarin die ontwikkeling plaatsvindt, kan verschillen tussen kinderen. • kennis van leer- en ontwikkelingsproblemen

P4 De leraar kent de rol van een constructieve samenwerking met ouders en andere opvoedingspartners.	• Het belang van:
	  • formele en informele oudercommunicatie, positieve dialoog over leren en ontwikkeling
	  • wederzijds vertrouwen
	  • deontologie, ethiek en discretie in omgang met ouders
	  • ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie, partnerschap in functie van leren en welbevinden
	  • drempels voor ouderbetrokkenheid

pedagogisch handelen	

P5 De leraar creëert een positief, veilig en stimulerend klasklimaat.	• met aandacht voor:
	  • leerling-leerlingrelaties, waaronder preventie van en interventie bij pesten
	  • asymmetrische leerkracht-leerlingrelatie
	  • groepsdynamische processen
	  • relaties opbouwen in diverse context: diversiteitsresponsief lesgeven
	  • gevoel van verbondenheid

P6 De leraar creëert een inclusieve leeromgeving waar iedereen tot leren komt.	• De leraar houdt daarbij rekening met:
	  • een inclusieve benadering van diversiteit
	  • de ontwikkeling van leerlingen die opgroeien in schaarste en kwetsbare contexten
	  • het continuüm van zorg
	  • gelijke onderwijskansen
	  • handelingsgericht werken
	  • de invloed van het eigen referentiekader op interacties met leerlingen met verschillende achtergronden
	  • mogelijke verschillen tussen de thuis- en schoolcultuur.

klasmanagement	

P7 De leraar weet wat klasmanagement omvat, kent het belang ervan voor het leren en herkent verschillende processen die bijdragen aan een adequaat klasmanagement.	• het belang van een effectief samenspel tussen:
	  • proactief klasmanagement
	  • reactief klasmanagement
	  • het klas- en schoolniveau
	• het belang van het begrijpen van bepaald gedrag om adequaat en doelgericht te handelen

P8 De leraar hanteert duidelijke regels en routines en richt de klas en de leertijd doelgericht en efficiënt in.	• het belang van het expliciet aanleren en consequent toepassen van duidelijke regels en routines in de klas en in de bredere schoolcontext • de invloed van routines op onder andere taakgerichtheid en de cognitieve belasting van leerlingen • strategieën om gedragsroutines te integreren • de rol van duidelijke regels en routines in het maximaliseren van leertijd • het belang van klasschikking op de betrokkenheid en het leren van leerlingen • de afstemming van de klasschikking op de instructie- en werkvorm

P9 De leraar reageert adequaat en proportioneel op gedrag van leerlingen.	• adequate en proportionele reactie:
	  • het belang van het bekrachtigen van gewenst gedrag
	  • strategieën om proportioneel te reageren
	• vormen van gedragscontrole:
	  • externe gedragscontrole
	  • interne gedragscontrole
	  • interpersoonlijke benadering

	• het belang van een schoolbrede aanpak en de consequente toepassing ervan

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren in het kleuter- en lager onderwijs en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 2018 betreffende de basiscompetenties van de leraren.

Brussel, … (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR

Interfederaal Korps van de
Inspectie van Financiën

Vlaamse Regering

Bert Vanbergen
bert.vanbergen@vlaanderen.be
Annelies Steeman
annelies.steeman@vlaanderen.be
Contactpersoon
martienaa.vanwynendaele@vlaanderen.be

Brussel, 18 september 2026

NOTA AAN MEVROUW Z. DEMIR
Vlaams minister van Onderwijs,
Justitie en Werk

UW REFERENTIE

ONZE REFERENTIE
BV/2026003659

DATUM VAN ONTVANGST	10 september 2026
DATUM VAN VRAAG	/
DATUM VAN ANTWOORD	/

BA: / (0 euro)

Betreft
Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de basisbekwaamheden van de educatieve bachelor voor kleuter- en lager onderwijs en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 2018 betreffende de basiscompetenties van de leraren

1. Het dossier

Het voorgelegde dossier bevat:

- de adviesaanvraag bij IF;
- de nota aan de Vlaamse Regering;
- het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering;
- bijlage: basisbekwaamheden van de educatieve bachelor voor kleuteronderwijs als vermeld in artikel 1, eerste lid;
- bijlage: basisbekwaamheden van de educatieve bachelor voor lager onderwijs als vermeld in artikel 1, tweede lid.

2. Beknopte samenvatting van het dossier

Dit VO van besluit geeft uitvoering aan een VO van decreet dat aan IF werd voorgelegd op 10 september 2026 (KRAB-referentie 2026003658). Beide reglementaire initiatieven beogen de lerarenopleidingen te versterken om zo het kennisrijk curriculum volledig te kunnen implementeren.

In concreto legt dit VO van besluit de basisbekwaamheden en bijhorende specificaties vast voor de educatieve bachelor voor het kleuteronderwijs (bijlage 1) en het lager onderwijs (bijlage 2).

Deze basisbekwaamheden vormen de opvolger van de basiscompetenties. Met de basisbekwaamheden wordt beoogd te garanderen dat elke afgestudeerde leraar kleuter- of lager onderwijs beschikt over de drie fundamenten van goed leraarschap: vakinhoud, didactiek en pedagogiek.

Deze basisbekwaamheden en bijhorende specificaties worden ingevoerd vanaf het academiejaar 2027 – 2028 voor zowel het kleuter- als lager onderwijs.[1]

3. Opmerkingen van de Inspectie van Financiën

3.1 Wettigheid en regelmatigheid

3.1.1. De decretale basis moet nog zowel goedgekeurd worden door de Vlaamse Regering als aangenomen worden door het Vlaams Parlement.

3.1.2. De basisbekwaamheden en bijhorende specificaties vloeien voort uit wetenschappelijk onderzoek[2] en kwamen tot stand via een intensief participatief traject (met alle leden van de werkgroep Lerarenopleidingen van de Vlaamse Hogescholenraad en een vertegenwoordiging van de onderwijsverstrekkers). De VR heeft hier reeds akte van genomen op 19 juni 2026 (Kaleidos VR 2026 1906 MED.0253-1 Basisbekwaamheden lerarenopleiding).

3.2 Doelmatigheid en budgettaire weerslag

Er is geen directe budgettaire weerslag.

3.3 Lokale besturen

Er is geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op het personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de ontvangsten, de investeringen of de schuld.

[1] Voor overige lerarenopleidingen blijven de basiscompetenties van toepassing (cfr. artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de basiscompetenties van de leraren).

[2] NVAO, "Kwaliteitsimpuls lerarenopleidingen", 1 december 2025, https://www.nvao.net/nl/nieuws/2026/3/adviesrapport-lerarenopleiding.

4. Besluit

Gelet op het onderbouwd karakter (3.1.2) alsook de afwezigheid van een directe budgettaire impact (3.2) kan de Inspectie van Financiën een gunstig advies aan het VO van BVR verlenen waarbij dit VO van besluit enkel definitief kan worden nadat de decretale basis ook gewijzigd is (3.1.1).

Met toepassing van artikel 31, §2, 2° van het BVR VCO is voor dit dossier het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, niet vereist.

Bert Vanbergen (Signature)
advies IF
2026.09.22 10:31:06 +02'00'

Bert Vanbergen
Inspecteur-generaal van Financiën

Annelies Steeman
Inspecteur van Financiën – stagiair

AFSCHRIFTEN

Aan de heer minister-president van de Vlaamse Regering
Aan de heer Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn
Aan de heer secretaris-generaal van het Departement Financiën en Begroting
Aan mevrouw de secretaris-generaal van het Departement Onderwijs
Aan de heer inspecteur van Financiën, de coördinator

Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, JUSTITIE EN WERK

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van decreet tot wijziging van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, wat betreft de versterking van de lerarenopleidingen
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Met het voorontwerp tot wijziging van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, wat betreft de versterking van de lerarenopleidingen, wordt een eerste luik van de conceptnota "Versterking van de aspirant en startende leerkrachten – naar krachtige en kennisrijke lerarenopleidingen" uitgevoerd. Dit voorontwerp van decreet geeft aan de Vlaamse Regering namelijk de bevoegdheid de basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren te bepalen.

Daarnaast legt het onderhavige voorontwerp van decreet ook de minimale studieomvang vast die in educatieve bacheloropleidingen van 180 studiepunten moet worden besteed aan de clusters vakinhoud, didactiek en pedagogiek.

Met dit voorontwerp van decreet worden ten slotte, eveneens in uitvoering van voornoemde conceptnota, Vlaamse toetsen lerarenopleiding ingevoerd in de educatieve bacheloropleidingen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Onderwijs en Vorming
Beleidsveld: Hoger onderwijs
Beleidsmatige doelstelling:
- Overkoepelend strategische doelstelling 3: sterk onderwijspersoneel garanderen
- Operationele doelstelling 12: de lerarenopleidingen versterken

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2026/275 van 31 juli 2026 en aan het wetgevingsadvies nr. 2026/275 Bijkomend advies van 15 september 2026.

Het JoKER-advies werd verleend op 20 augustus 2026 en op 21 september 2026. Op basis van dit advies werd de memorie van toelichting verder aangevuld voor wat betreft de effecten op kinderen en jongeren.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd gegeven op 28 september 2026.

Het akkoord van de minister bevoegd voor het budgettair beleid werd gegeven op 7 november 2026.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Internationale testen, Vlaamse peilingen en de rapporten van de Onderwijsinspectie geven aan dat de leerprestaties van Vlaamse leerlingen de voorbije twee decennia sterk achteruitgegaan zijn. Om de dalende onderwijskwaliteit een halt toe te roepen, nam de Vlaamse Regering al verschillende maatregelen, zoals de ontwikkeling en implementatie van kennisrijke minimumdoelen voor het kleuter- en lager onderwijs. De nieuwe kennisrijke minimumdoelen leggen de lat hoger en versterken het curriculum in het basisonderwijs om zo elk kind maximale kansen te geven om zich goed te ontwikkelen, en te slagen in het onderwijs en daarbuiten.

Met het oog op het realiseren van een versterkt en kennisrijk curriculum in de basisschool, is het nodig om de lerarenopleidingen te versterken. Zo garanderen we dat toekomstige leraren voldoende voorbereid zijn op de nieuwe realiteit van het kennisrijk curriculum. De kwaliteit van de leraar is immers een doorslaggevend element in de realisatie van onderwijskwaliteit. Een aanzienlijk deel van de verschillen in leerresultaten tussen leerlingen is te verklaren vanuit de praktijk van de leraar. Sterke leraren vergroten de kansen op gelijke leer- en ontwikkelingsmogelijkheden en kunnen de negatieve impact van sociaaleconomische achterstelling op leerprestaties deels verminderen.

Met het voorontwerp van decreet over de versterking van de lerarenopleidingen wordt een eerste luik van de conceptnota “Versterking van de aspirant en startende leerkrachten – naar krachtige en kennisrijke lerarenopleidingen” uitgevoerd. Dit voorontwerp van decreet geeft aan de Vlaamse Regering de bevoegdheid de basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren te bepalen. Daarnaast legt het onderhavige voorontwerp van decreet ook de minimale studieomvang vast die in educatieve bacheloropleidingen van 180 studiepunten moet worden besteed aan de clusters vakinhoud, didactiek en pedagogiek. Met dit voorontwerp van decreet worden ten slotte Vlaamse toetsen lerarenopleiding ingevoerd in de educatieve bacheloropleidingen.

De maatregelen in het voorontwerp van decreet geven ook uitvoering aan de doelstellingen uit het regeerakkoord en de beleidsnota over het versterken van de lerarenopleidingen en het garanderen van sterk onderwijspersoneel.

B. BASISBEKWAAMHEDEN

De basisbekwaamheden betreffen de minimale, gedeelde kennis en vaardigheden die noodzakelijk zijn om leraren startbekwaam te maken voor hun schoolopdracht als leraar in het kleuter- of lager onderwijs.

Om die reden wordt de omschrijving basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren in een bepaald onderwijsniveau gebruikt, en wordt niet langer gesproken over de basisbekwaamheden voor een lerarenopleiding[1]. De basisbekwaamheden beogen immers niet het volledige beroepsprofiel van de leraar te omschrijven, noch het curriculum van de lerarenopleidingen vast te leggen. Wel leggen ze, naar analogie met de vroegere basiscompetenties van de leraren, vast welke eisen het onderwijs en de maatschappij stellen aan pas afgestudeerde leraren.

Lerarenopleidingen kleuter- en lager onderwijs zijn fundamentele spelers bij de uitrol van de nieuwe minimumdoelen. De basisbekwaamheden worden daarom in eerste instantie uitgewerkt voor pas afgestudeerde leraren in het kleuter- en lager onderwijs. Nadien zullen ook voor pas afgestudeerde leraren in het secundair onderwijs basisbekwaamheden uitgewerkt en vastgelegd worden. Deze gefaseerde aanpak laat toe om ervaring op te bouwen in het nieuwe systeem en eventueel bijsturingen door te voeren voordat de basisbekwaamheden worden uitgebreid naar een ander onderwijsniveau. Hierdoor wordt een duurzame en gedragen invoering binnen het onderwijsveld bevorderd.

De basisbekwaamheden voor pas afgestudeerde leraren in het kleuter- en lager onderwijs vloeien voort uit wetenschappelijk onderzoek[2] en worden bepaald na overleg tussen de lerarenopleidingen, onderwijsverstrekkers en de Vlaamse Regering. Bij de vaststelling van de basisbekwaamheden wordt uitgegaan van kennis en vaardigheden waarvoor wetenschappelijke evidentie bestaat dat zij bijdragen aan het optimaal ondersteunen van het effectief leren van leerlingen en die als essentieel worden beschouwd voor het vakmanschap van de leraar.

C. MINIMALE STUDIEOMVANG

Naast de basisbekwaamheden legt het voorontwerp van decreet ook de minimale studieomvang vast die in educatieve bacheloropleidingen van 180 studiepunten moet besteed worden aan vakinhoud, didactiek en pedagogische vaardigheden. Dit moet garanderen dat er voldoende aandacht gaat naar de kernelementen van het leraarschap. Minimaal 70% van het aantal studiepunten van de opleiding zal besteed worden aan de essentiële bouwstenen van het leraarschap (vakinhoud, didactiek en pedagogiek); de overige vrije ruimte kunnen lerarenopleidingen zelf invullen op basis van hun specifieke expertises, projecten, talentontwikkeling, remediëring, verdieping, …

De vooropgestelde 70% valt niet één-op-één samen met de basisbekwaamheden. De basisbekwaamheden beschrijven wat pas afgestudeerde leraren minimaal moeten kennen en kunnen binnen de drie bouwstenen. Lerarenopleidingen kunnen er echter voor kiezen om binnen de ruimte van 70% bijkomende inhouden op te nemen die zij relevant achten voor één of meerdere van de essentiële bouwstenen van het leraarschap.

---

[1] https://www.vlaanderen.be/vlaamse-regering/beslissingen-van-de-vlaamse-regering/nieuwe-basisbekwaamheden-voor-de-educatieve-bacheloropleiding-kleuteronderwijs-en-de-educatieve-bacheloropleiding-lager-onderwijs

[2] *NVAO, "Kwaliteitsimpuls lerarenopleidingen", 1 december 2025, https://www.nvao.net/nl/nieuws/2026/3/adviesrapport-lerarenopleiding . We verwijzen naar dit rapport voor de verwijzingen naar de onderliggende wetenschappelijke bronnen.*

D. VLAAMSE TOETSEN LERARENOPLEIDING

Leraren vervullen een centrale rol bij het implementeren van de nieuwe kennisrijke minimumdoelen in de klaspraktijk, die als doel hebben om de onderwijskwaliteit te versterken. Het is daarom essentieel dat toekomstige leerkrachten over een voldoende sterke kennisbasis beschikken om leerlingen kwaliteitsvol te begeleiden in hun leerproces.

Met dit voorontwerp van decreet worden de starttoetsen voor de educatieve bacheloropleidingen vanaf het academiejaar 2027-2028 vervangen door de Vlaamse toetsen lerarenopleiding die centraal door de overheid worden georganiseerd en onder gecontroleerde omstandigheden worden afgenomen.

Het was de algemene doelstelling van de starttoetsen om door een gerichte, verplichte remediëring, op basis van de resultaten op de toetsen, vastgestelde tekorten weg te werken om zo de studievoortgang van de student te optimaliseren en de slaagkansen te verhogen. De toetsen dienden om de student een spiegel voor te houden en een goed beeld te geven van de eigen competenties ten opzichte van de benodigde startcompetenties van de opleiding.
Uit analyses blijkt echter dat de huidige starttoetsen voor de educatieve bacheloropleidingen slechts in beperkte mate invloed hebben op studiekeuze en instroom, en daarom slechts gedeeltelijk tegemoetkomen aan de oorspronkelijke beleidsdoelstellingen. De meerwaarde van deze starttoetsen ligt voornamelijk in het detecteren van ondersteuningsnoden en het activeren van remediëring, eerder dan op het vlak van oriëntering. Daarnaast zijn er geen gevolgen verbonden aan het niet of onvoldoende diepgaand doorlopen van een remediëringstraject. Hierdoor ontbreekt een stimulans voor studenten om vastgestelde tekorten daadwerkelijk weg te werken. Bovendien worden de huidige starttoetsen geconfronteerd met verschillende methodologische en praktische beperkingen die aanzienlijke investeringen vergen. Gelet op de beperkte mate waarin de toets bijdraagt aan de beoogde doelstellingen, is bijkomende investering in het instrument dus niet aangewezen.

De Vlaamse Regering kiest daarom voor de invoering van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding, die sterker aansluiten bij de doelstelling om de kennis en competenties van toekomstige leerkrachten te versterken. Door van het slagen op de Vlaamse toetsen lerarenopleiding een voorwaarde te maken voor het aanvatten van het stageonderdeel van de opleiding worden duidelijke gevolgen verbonden aan de resultaten op de toets.

De Vlaamse toetsen lerarenopleiding bestaan uit een taalvaardigheidstoets Nederlands voor alle studenten die zich inschrijven in een educatieve bacheloropleiding. Voor studenten in de educatieve bacheloropleiding lager onderwijs wordt bijkomend een kennistoets minimumdoelen wiskunde en een kennistoets minimumdoelen Frans georganiseerd. De Vlaamse toetsen lerarenopleiding worden tweemaal per jaar georganiseerd, met name in het voorjaar en in de zomer.
Deze maatregel beoogt om de kennisbasis en de Nederlandse taalbeheersing van toekomstige leerkrachten te versterken en beter te waarborgen dat studenten over de noodzakelijke competenties beschikken. Zo is het gegarandeerd dat studenten over voldoende basiskennis en taalvaardigheid beschikken wanneer zij een actieve en zelfstandige rol opnemen tijdens de stage. De stage vormt immers het moment waarop studenten verantwoordelijkheid opnemen voor het leerproces van leerlingen en voor het realiseren van leerdoelen. Gelet op deze verantwoordelijkheid is het aangewezen dat studenten vooraf kunnen aantonen dat zij over een voldoende stevige en kwalitatieve inhoudelijke basis in deze domeinen beschikken. Ook de school moet erop kunnen vertrouwen dat een stagiair voldoende taal- en vakkennis heeft om kwaliteitsvol onderwijs te verstrekken.

Voor alle studenten in een educatieve bacheloropleiding wordt een taalvaardigheidstoets Nederlands georganiseerd. Een sterke beheersing van het Nederlands is vereist om te communiceren met leerlingen, ouders en collega's, om duidelijke instructies te geven, leerinhouden helder over te brengen en taalontwikkeling bij leerlingen te ondersteunen. Om die reden wordt in de

taalvaardigheidstoets Nederlands expliciet aandacht besteed aan de lees-, schrijf-, luister- en spreekvaardigheid. Elke leerkracht is namelijk een taalbewuste leerkracht. Het onderdeel spreken wordt getoetst zodra een voldoende betrouwbare en valide toetsing ervan kan worden gewaarborgd.

Voor studenten in de educatieve bacheloropleiding lager onderwijs wordt een kennistoets minimumdoelen wiskunde georganiseerd. Wiskunde vormt een kernonderdeel van het curriculum van het basisonderwijs. Wie stage loopt, moet beschikken over voldoende vakinhoudelijke kennis om leerinhouden over te brengen, denkfouten te herkennen en gepaste ondersteuning te bieden. De voorgestelde toets vertrekt daarom van de kennis van de minimumdoelen wiskunde van het lager onderwijs.
Voor studenten in de educatieve bacheloropleiding lager onderwijs maakt daarnaast ook een kennistoets minimumdoelen Frans deel uit van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding. Frans maakt immers een deel uit van de minimumdoelen in het basisonderwijs. Een stagiair moet dus zelf over voldoende basiskennis beschikken om leerlingen correct te kunnen begeleiden.

E. EVALUATIE

In lijn met de uitgangspunten van de conceptnota, en in uitvoering van artikel II.401 van de Codex Hoger Onderwijs, wordt de invoering en implementatie van de basisbekwaamheden en de minimale studieomvang in de educatieve bacheloropleidingen kleuter- en lager onderwijs geëvalueerd. Die evaluatie brengt systematisch in kaart in welke mate de lerarenopleidingen de vooropgestelde doelstellingen realiseren, welke concrete effecten zichtbaar zijn in de praktijk, en op welke punten bijsturing wenselijk of noodzakelijk is. De Vlaamse Regering organiseert deze evaluatie via een specifiek uitgewerkte ad-hocprocedure, vijf jaar na de start van de uitrol, in casu in 2033.

Aangezien de implementatie van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding verstrekkende gevolgen kan hebben voor de studievoortgang van een student is het belangrijk deze maatregel te evalueren op zijn doelmatigheid en de impact op de studenten. Dit zal gebeuren vijf jaar na de inwerkingtreding ervan, in casu in 2033. Het betreft een evaluatie waarbij kwantitatieve analyses zullen worden uitgevoerd en de betrokken actoren zoals het werkveld, de hogescholen en studenten(vertegenwoordigers) bevraagd worden over het beleid.

In afwachting van de hierboven beschreven evaluaties, zal de Vlaamse Regering in de eerste vijf jaar een jaarlijkse monitoring opzetten voor de invoering en implementatie van de basisbekwaamheden, de minimale studieomvang in de educatieve bacheloropleidingen kleuter- en lager onderwijs en de Vlaamse toetsen lerarenopleiding.

F. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Een toelichting bij de artikelen is opgenomen in de memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van decreet heeft geen financiële weerslag wat het luik rond de basisbekwaamheden en minimale studieomvang betreft.

De ontwikkeling, organisatie en opvolging van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding heeft wel een budgettaire impact.

In 2027 wordt een bedrag van 372.000 euro begroot. Deze kost omvat 80.000 euro voor toetsontwikkeling, 92.000 euro voor personeelskosten voor een procesbeheerder-coördinator A1 en 200.000 euro voor het bouwen van een IT-platform voor examenplanning, registratie van deelnemers, medewerkers en planning.
In het begrotingsjaar 2027 wordt het bedrag dat overeenkomstig artikel III.25/4 van de Codex Hoger Onderwijs aan de hogescholen wordt toegekend ter versterking van de lerarenopleidingen, met 372.000 euro verminderd. De vermindering wordt evenredig verdeeld over de hogescholen door in begrotingsjaar 2027 de sokkel van elke desbetreffende hogeschool te verminderen met een bedrag van 24.800 euro.
De herschikking van de middelen voor het begrotingsjaar 2027 wordt opgenomen in het programmadecreet bij de begroting 2027. Een bedrag van 92.000 euro zal worden herverdeeld van begrotingsartikel FD0-1FEE2EA-IS naar FD0-1FAE2ZZ-LO. Een bedrag van 280.000 euro zal worden herverdeeld van begrotingsartikel FD0-1FEE2EA-IS naar FD0-1FGE2GL-WT.

In 2028 worden de Vlaamse toetsen lerarenopleiding voor de eerste keer georganiseerd. Vanaf het begrotingsjaar 2028 moeten dan ook de nodige middelen worden voorzien voor de praktische organisatie en opvolging van de toetsen. De kosten voor de organisatie en opvolging zullen vanaf 2028 uit het budget van de engagementsverklaring (artikel III.25/4 van de Codex Hoger Onderwijs) worden gehaald. Deze raming zal aan de Inspectie van Financiën worden voorgelegd wanneer het uitvoeringsbesluit met de concrete organisatievorm wordt genomen. De precieze kost is momenteel nog niet geraamd, maar zal maximaal 2,5 miljoen euro bedragen afhankelijk van de gemaakte keuzes.

De remediëring die de hogescholen moeten aanbieden in het kader van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding genereert geen bijkomende kosten. De middelen die overeenkomstig artikel III.25/3 van de Codex Hoger Onderwijs voorzien zijn voor de remediëring in het kader van de starttoetsen kunnen vanaf 2027 ook aangewend worden voor de remediëring in het kader van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding.

De Inspectie van Financiën gaf een gunstig advies met voorwaarden op 28 september 2026. Concreet formuleerde de Inspecteur van Financiën onderstaande voorwaarden:

1) Er moet worden verduidelijkt hoe vorm zal worden gegeven aan de externe kwaliteitscontrole voor de basisbekwaamheden en de minimale studieomvang.

   Om tegemoet te komen aan deze voorwaarde werd een verduidelijking toegevoegd aan deze nota aan de Vlaamse regering (zie luik evaluatie onder hoofdstuk 2) en in de memorie van toelichting.

2) Het dossier moet worden aangevuld met het JoKER-advies wat betreft de Vlaamse toetsen lerarenopleiding.

Het JoKER-advies voor het luik rond de invoering van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding werd ontvangen op 21 september 2026. In het JoKER-advies wordt gevraagd om een verkeerde verwijzing naar de reglementaire basis voor het Kind- en jongereneffectenrapport te corrigeren, en om de input van de studenten bij het VLOR-advies inhoudelijk weer te geven in de memorie van toelichting en aan te geven hoe dit advies mee in overweging werd genomen.

De verwijzing naar de reglementaire basis werd aangepast in de memorie van toelichting.
De input van de studenten zal worden opgenomen in de memorie van toelichting nadat het VLOR-advies werd ontvangen.

Het JoKER advies wordt toegevoegd aan het dossier.

3) De volledige kostprijs voor 2027 moet worden verduidelijkt en moet binnen de genormeerde kredieten blijven.

De geraamde kost voor 2027 bedraagt 372.000 euro en blijft binnen de beschikbare genormeerde kredieten door middel van een herschikking van bestaande middelen. Hiervoor wordt 92.000 euro overgeheveld naar personeelsmiddelen en 280.000 euro naar werkingsmiddelen.

De raming voor de toetsontwikkeling bedraagt 80.000 euro. Deze raming omvat uitsluitend de ontwikkeling van de toetsinhoud zelf en is gebaseerd op de zes toetscomponenten, vier toetsversies en een gemiddelde ontwikkelingstijd van 72 uur per toetsversie. De methodologische en psychometrische ondersteuning zijn hierin niet opgenomen, omdat voor deze ondersteunende taken wordt aangesloten bij de werking van AHOVOKS. Hiermee wordt vermeden dat voor elke ondersteunende functie afzonderlijke bijkomende personeelsmiddelen moeten worden voorzien.
De personeelskost van 92.000 euro betreft de opstart van een coördinerende functie die verantwoordelijk is voor de voorbereiding en implementatie van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding. Hoewel dit een recurrente opdracht betreft, wordt dit voor 2027 als opstartkost geraamd. Daarnaast wordt een deel van de ondersteuning opgevangen binnen de bestaande werking van AHOVOKS, onder meer via de teamleider, proceseigenaar, communicatie-, data- en IT-ondersteuning.
De raming voor IT bedraagt 200.000 euro en betreft een voorlopige werkhypothese voor de noodzakelijke analyse, aanpassing en uitbreiding van bestaande toepassingen. Op dit moment wordt niet uitgegaan van de ontwikkeling van een volledig nieuw platform, maar van maximaal hergebruik van bestaande systemen die AHOVOKS inzet voor andere toets- en examenprocessen. De uiteindelijke omvang van de IT-investering zal worden bepaald na afloop van de businessanalyse en het definitieve procesontwerp.

Voor 2027 gaat het bijgevolg om een voorbereidende raming van de noodzakelijke kredieten voor de opstartfase. De bedragen hebben betrekking op toetsontwikkeling, procescoördinatie en IT-voorbereiding. De uiteindelijke operationele organisatie van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding en de bijhorende recurrente kosten maken deel uit van het implementatietraject richting 2028 en zullen in dat kader verder worden geconcretiseerd.

4) De volledige budgettaire impact die men mag voorzien in 2028 en de jaren erna moet worden bepaald en er moet worden aangegeven hoe deze gefinancierd zal worden.

De raming van 2 à 2,5 miljoen euro per jaar betreft een voorlopige en maximale inschatting van de recurrente organisatiekost van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding vanaf 2028. Voor 2027 worden uitsluitend de middelen voorzien die noodzakelijk zijn voor de voorbereiding van de implementatie van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding. De middelen voor de effectieve organisatie vanaf 2028 zullen worden bepaald op basis van een uitgewerkt organisatiemodel, een gevalideerd procesontwerp en een gedetailleerde kostenraming.

Bij de begrotingsopmaak 2028 zullen de definitieve organisatiekeuzes in rekening worden gebracht. De kosten voor de organisatie en opvolging zullen vanaf 2028 uit het budget van de engagementsverklaring (artikel III.25/4 van de Codex Hoger Onderwijs) worden gehaald. Hierdoor blijven we binnen de beschikbare kredieten.

De Inspecteur van Financiën formuleerde ook onderstaande opmerkingen.

1. De herverdeling van de middelen voor 2027 hoort thuis in het begrotingsdecreet en niet in het programmadecreet.

Bij de opmaak van het begrotingsdecreet was er nog geen duidelijkheid over de voorliggende aanpassing van het beleid. Aangezien het de bedoeling is dat dit beleid van start kan gaan vanaf 1 januari 2027 is een opname in het programmadecreet noodzakelijk.

2. Mogelijke vrijstellingsregelingen zijn onvoldoende uitgewerkt

Er is bewust voor gekozen om enkel een automatische vrijstelling van deelname aan de taalvaardigheidstoets Nederlands te voorzien. In de taalvaardigheidstoets zal lees-, schrijf-, luister- en spreekvaardigheid worden getest op de taalniveaus van de minimumdoelen Nederlands van de 3de graad doorstroomfinaliteit, aangevuld met talige competenties die essentieel zijn binnen de context van het beroep van leraar.
Van studenten die reeds een bachelordiploma, masterdiploma of daarmee gelijkgesteld diploma in het Nederlands hebben verworven, wordt aangenomen dat zij reeds over die noodzakelijke taalkennis beschikken om een zelfstandige en actieve rol op te nemen tijdens de stage. In de kennistoetsen Frans en wiskunde wordt de specifieke en actuele beheersing van de minimumdoelen lager onderwijs in deze vakgebieden getoetst. Het bezit van een diploma hoger onderwijs waarin wiskunde of Frans deel uitmaakt van het curriculum biedt geen automatische garantie dat deze studenten over een voldoende stevige basis aan vakkennis beschikken om kwaliteitsvol onderwijs te verstrekken in het lager onderwijs en leerlingen correct te kunnen begeleiden. Wel wordt de mogelijkheid tot het aanvragen van een individuele vrijstelling op basis van eerder behaald diploma voorzien voor de kennistoetsen minimumdoelen wiskunde en Frans bij de dienst bevoegd voor de organisatie van de toetsen (in casu AHOVOKS).

De inspectie wijst er verder op dat het akkoord van de bevoegde minister van begroting vereist is. De minister bevoegd voor het budgettair beleid heeft begrotingsakkoord gegeven op 7 november 2026 op voorwaarde dat:

1) De budgettaire weerslag wordt opgevangen binnen de beschikbare kredieten en dit geen aanleiding geeft tot een meervraag in de toekomst;
2) De middelen voor de geraamde kost in 2027 (372 k€) uiterlijk bij begrotingsaanpassing 2027 op de juiste begrotingsartikels voorzien worden door compensatie binnen de onderwijsbegroting;
3) De kost vanaf 2028 bij begrotingsopmaak 2028 duidelijk in kaart gebracht is en de middelen hiervoor op de juiste begrotingsartikels voorzien worden door compensatie binnen de onderwijsbegroting bij begrotingsopmaak 2028.

B. ESR-TOETS

De ESR-toets is niet van toepassing op dit voorontwerp van decreet want dit dossier bevat geen pps-project of maakt geen alternatief gefinancierde investeringen mogelijk.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Voor de implementatie van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding zal een procesbeheerder-coördinator A1 worden aangesteld. In 2027 wordt hiervoor een bedrag van 92.000 euro voorzien.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

Het voorontwerp van decreet zal, na principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering, worden voorgelegd voor advies aan:
- de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR);
- de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV);
- de Vlaamse Toezichtcommissie.

Het voorontwerp van decreet zal op de agenda geplaatst worden van de onderhandelingen met de sociale partners in een vergadering van het Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs en het Universitair Ziekenhuis Gent en een gemeenschappelijke vergadering van het sectorcomité X en van de onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het comité voor de provinciale en de plaatselijke overheidsdiensten en van het overkoepelend onderhandelingscomité van het gesubsidieerd vrij onderwijs.

Als de onderhandelingen geen aanleiding geven tot een aanpassing van de principieel goedgekeurde tekst zal over het voornoemd voorontwerp van decreet advies worden ingewonnen van de Raad van State, met het verzoek het advies mee te delen binnen de termijn van dertig dagen.

De specifieke positie van studenten die een lerarenopleiding combineren met een tewerkstelling als leraar (leraren-in-opleiding) wordt in dit voorontwerp niet afzonderlijk geregeld. De rol en positie van de leraren-in-opleiding wordt verder bekeken met de sociale partners.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet over de versterking van de lerarenopleidingen en de bijhorende memorie van toelichting;

2° de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk:
- te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Vlaamse Onderwijsraad en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, alsook over het artikel dat betrekking heeft op persoonsgegevens een advies in te winnen van de Vlaamse Toezichtcommissie;
- te gelasten voornoemd voorontwerp van decreet op de agenda te plaatsen van een vergadering van het Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs en het Universitair Ziekenhuis Gent, vermeld in de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, Deel 5 Rechtspositieregeling van het personeel, Titel 4 Medezeggenschap;

- te gelasten de minister-president van de Vlaamse Regering te verzoeken voornoemd voorontwerp van decreet op de agenda te plaatsen van een gemeenschappelijke vergadering van het sectorcomité X en van de onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het comité voor de provinciale en de plaatselijke overheidsdiensten;
- te gelasten voornoemd voorontwerp van decreet op de agenda te plaatsen van een vergadering van het overkoepelend onderhandelingscomité van het gesubsidieerd vrij onderwijs;
- te machtigen te beoordelen of voornoemde onderhandelingen aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst;
- te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemde onderhandelingen geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk

Zuhal DEMIR

Voorontwerp van decreet tot wijziging van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, wat betreft de versterking van de lerarenopleidingen

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. Aan artikel II.107 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, vervangen bij het decreet van 4 mei 2018, wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§3. De basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren zijn de minimale gedeelde kennis en vaardigheden die noodzakelijk zijn om leraren startbekwaam te maken bij het begin van hun loopbaan. Ze zijn een referentiekader voor de curriculumontwikkeling van de lerarenopleidingen.

De Vlaamse Regering bepaalt de basisbekwaamheden en bijbehorende specificaties na overleg met een vertegenwoordiging van de onderwijsverstrekkers en, afhankelijk van het onderwijsniveau in kwestie, de Vlaamse Hogescholenraad of de Vlaamse Interuniversitaire Raad.

De basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren vervangen de basiscompetenties, vermeld in paragraaf 2. Zolang de Vlaamse Regering de basisbekwaamheden niet heeft bepaald voor pas afgestudeerde leraren in een onderwijsniveau, blijven voor dat onderwijsniveau de basiscompetenties, vermeld in paragraaf 2, van toepassing."

Art. 3. In artikel II. 108, §2, van dezelfde codex, wordt tussen het eerste en het tweede lid een lid ingevoegd dat luidt als volgt:

"Het instellingsbestuur waarborgt dat de afgestudeerden van de lerarenopleiding de basisbekwaamheden, vermeld in artikel II.107, paragraaf 3, hebben verworven. Het neemt die basisbekwaamheden daartoe op in het opleidingsprogramma en betrekt ze bij de beoordeling van de studenten."

Art. 4. In artikel II.113, §1, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 4 mei 2018, wordt tussen het eerste en het tweede lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Minimaal 70% van de totale studieomvang moet besteed worden aan de vakinhoud, de didactiek en pedagogische vaardigheden.".

Art. 5. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 10 juli 2026, wordt een artikel II.113/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.113/1. §1. Voor studenten die zich vanaf het academiejaar 2027-2028 een eerste keer inschrijven in een educatieve bacheloropleiding worden Vlaamse toetsen lerarenopleiding ingevoerd die beogen om de kennisbasis en de Nederlandse taalbeheersing van toekomstige leerkrachten te versterken. Ook bij een herinschrijving moeten deze studenten deelnemen aan de toetsen waarvoor zij nog niet geslaagd zijn.

De Vlaamse toetsen lerarenopleiding voor studenten die zijn ingeschreven in de educatieve bacheloropleiding voor kleuteronderwijs of de educatieve bacheloropleiding voor secundair onderwijs bestaan uit een taalvaardigheidstoets Nederlands.

De Vlaamse toetsen lerarenopleiding voor studenten die zijn ingeschreven in de educatieve bacheloropleiding voor lager onderwijs bestaan uit een taalvaardigheidstoets Nederlands, een kennistoets minimumdoelen wiskunde en een kennistoets minimumdoelen Frans.

De taalvaardigheidstoets Nederlands, vermeld in het tweede en het derde lid, toetst de beheersing van het Nederlands op het taalcompetentieniveau dat voor leraren als noodzakelijk wordt beschouwd om hun ambt op een kwaliteitsvolle manier uit te oefenen. Die taalvaardigheidstoets omvat de onderdelen lezen, spreken, schrijven en luisteren. Het onderdeel spreken wordt getoetst zodra een voldoende betrouwbare en valide toetsing ervan kan worden gewaarborgd.

De kennistoetsen minimumdoelen wiskunde en Frans, vermeld in het derde lid, testen de beheersing van de leerstof voor wiskunde en Frans zoals die opgenomen zijn in de decretaal vastgelegde minimumdoelen voor het lager onderwijs.

§2. Het slagen voor de Vlaamse toetsen lerarenopleiding geldt als voorwaarde voor het opnemen van het stageonderdeel van de opleiding. De hogescholen nemen deze voorwaarde op in hun onderwijs- en examenreglement.

Onder het stageonderdeel worden zowel de actieve stage als werkplekleren begrepen. De actieve stage omvat alle activiteiten waarin de stagiair zelfstandig een leeractiviteit of een afgebakend onderdeel daarvan

voorbereidt uitvoert en verwerkt en daarvoor verantwoordelijkheid opneemt. De stagementor is aanwezig en houdt toezicht en begeleidt de stagiair. Werkplekleren is een onderwijsvorm waarbij de student leert door praktijkervaring op te doen op de leerwerkplek.

In afwijking van het eerste lid kan een student deelnemen aan een observatiestage of participatiestage zonder te slagen voor de Vlaamse toetsen lerarenopleiding. Een observatiestage is een stage die alle activiteiten omvat waarin de stagiair kennismaakt met de stageplaats en zich oriënteert binnen het werkveld door op een gerichte manier te onderzoeken en/of te observeren wat op de stageplaats gebeurt. De participatiestage omvat alle activiteiten waarin de stagiair, onder rechtstreekse begeleiding en leiding van de stagementor, deelneemt aan leeractiviteiten die de stagementor verzorgt. De stagementor is steeds aanwezig en behoudt de leiding over en de eindverantwoordelijkheid voor de leeractiviteit. De stagiair neemt deeltaken op in de voorbereiding, uitvoering en verwerking van de leeractiviteit.

§3. In afwijking van paragraaf 2, eerste lid, zijn studenten die reeds een bachelor- of masterdiploma, of een diploma dat daarmee gelijkwaardig wordt erkend, hebben behaald in het Nederlands, vrijgesteld van de deelname aan de taalvaardigheidstoets Nederlands.

§4. De Vlaamse toetsen lerarenopleiding zijn instellingsneutraal, betrouwbaar en valide en worden onder gecontroleerde omstandigheden afgenomen. Bij de organisatie van die toetsen wordt voor studenten met functiebeperkingen als vermeld in artikel II.221, §2, tweede lid, in redelijke aanpassingen voorzien.

De Vlaamse toetsen lerarenopleiding worden tweemaal per academiejaar georganiseerd. De organisatie ervan wordt tijdig bekendgemaakt. Studenten kunnen een onbeperkt aantal keer deelnemen aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding. De bestaande maatregelen inzake studievoortgangsbewaking, vermeld in artikel II.246, en inzake het leerkrediet, vermeld in artikel II.203 tot en met II.206, blijven onverkort van toepassing.

Studenten zijn geslaagd voor de Vlaamse toetsen lerarenopleiding als ze de slaagcesuur behalen die is opgenomen in het examenreglement, vermeld in paragraaf 8, tweede lid. Studenten die deelnemen aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding voor de educatieve bacheloropleiding voor lager onderwijs, zijn geslaagd als ze de slaagcesuur behalen voor zowel de taalvaardigheidstoets Nederlands, de kennistoets minimumdoelen wiskunde als de kennistoets minimumdoelen Frans.

§5. Voorafgaand aan ieder afnamemoment worden de deelnemers aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding geregistreerd door de bevoegde dienst van de Vlaamse overheid die door de Vlaamse Regering wordt aangeduid om de Vlaamse toetsen lerarenopleiding te organiseren, vermeld in paragraaf 8, eerste lid.

Na de afname van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding ontvangen de deelnemers een individueel resultatenrapport met de vermelding of ze geslaagd zijn voor de Vlaamse toetsen lerarenopleiding. Het resultatenrapport wordt door de bevoegde dienst van de Vlaamse overheid ook bezorgd aan de hogeschool waar de student is ingeschreven. Een bewijs dat een student geslaagd is voor de Vlaamse toetsen lerarenopleiding blijft levenslang geldig.

De bevoegde dienst van de Vlaamse overheid en de hogescholen verwerken voor de doelstellingen, bepaald in het vierde lid, persoonsgegevens. De verwerking van persoonsgegevens is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijken rust, vermeld in artikel 6, eerste lid, c), van de algemene verordening gegevensbescherming.

De bevoegde dienst van de Vlaamse overheid die instaat voor de organisatie van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding moet de deelnemers registreren om de Vlaamse toetsen lerarenopleiding te kunnen organiseren. De individuele hogescholen waar de studenten die hebben deelgenomen aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding zijn ingeschreven moeten de resultatenrapporten van hun studenten ontvangen om na te gaan of werd voldaan aan de voorwaarde geslaagd te zijn op de Vlaamse toetsen lerarenopleiding om het stageonderdeel te mogen aanvatten, vermeld in paragraaf 2, en om aan de individuele student remediëring te kunnen aanbieden als vermeld in paragraaf 6.

De categorieën van gegevens die voor de doelstellingen, vermeld in het vierde lid, noodzakelijk verwerkt worden zijn:

1° identificatiegegevens, met inbegrip van het rijksregisternummer of, als dat niet beschikbaar is, het identificatienummer van de sociale zekerheid;
2° naam en voornaam van de student;
3° persoonlijke contactgegevens;
4° woonplaats van de student;
5°- hogeschool waar de student is ingeschreven;
6° opleiding waarvoor de student is ingeschreven;
7° status als student met een functiebeperking;
8° aard van de benodigde redelijke aanpassing;
9° eerder behaald diploma van de student;
10° individuele toetsresultaten van de student.

Uit de verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in het vijfde lid, volgt ook de verwerking van gegevens over gezondheid als de bijzondere categorie van persoonsgegevens, vermeld in artikel 9, eerste lid, van de algemene verordening gegevensbescherming. De verwerkingen zijn noodzakelijk om redenen van zwaarwegend algemeen belang als vermeld in artikel 9, tweede lid, g), van de algemene verordening gegevensbescherming. De reden van zwaarwegend algemeen belang betreft het kunnen aanbieden van redelijke aanpassingen voor studenten met een functiebeperking bij deelname aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding.

De bevoegde dienst van de Vlaamse overheid en de hogescholen treden, ieder voor hun bevoegdheid, op als verwerkingsverantwoordelijke.

De betrokkenen zijn de studenten, vermeld in paragraaf 1, eerste lid.

De verwerkingsverantwoordelijken verduidelijken in een privacyverklaring welke verwerkingen er gebeuren. Zij nemen met het oog op transparantie en de garantie van de rechten van betrokkenen in hun communicatie met de betrokkenen een verwijzing op naar de vindplaats van hun respectieve privacyverklaring. De verwerkingsverantwoordelijken nemen de nodige maatregelen om de juistheid van de persoonsgegevens te garanderen.

De gegevens, vermeld in het vijfde lid, worden maximaal vijf jaar bewaard, met uitzondering van de gegevens, vermeld in het vijfde lid, 1°, 2° en 10°, die levenslang worden bewaard.

§6. De hogescholen voorzien in afdoende, effectieve en begeleide remediëring voor studenten die niet slagen voor de Vlaamse toetsen lerarenopleiding. De remediëring wordt extracurriculair georganiseerd. Deelname aan de remediëring is kosteloos voor de studenten.

§7. De deelname aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding is kosteloos.

§8. De Vlaamse Regering stelt organisatie- en werkingsregels op en legt deze vast in een besluit. De Vlaamse Regering bepaalt de volgende elementen:
1° de bevoegde dienst van de Vlaamse overheid die instaat voor de organisatie van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding;
2° de procedure en afspraken rond de toekenning van redelijke aanpassingen bij de deelname aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding voor studenten met functiebeperkingen als vermeld in artikel II. 221, §2, tweede lid;
3° de procedure en afspraken rond de toekenning van individuele vrijstellingen voor deelname aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding voor de kennistoetsen minimumdoelen wiskunde en Frans;
4° de omvang, samenstelling, bevoegdheden en werkingsregels van de beroepscommissie;
5° de vergoeding van de leden van de beroepscommissie;
6° de modaliteiten en regels van de interne beroepsprocedure;
7° de modaliteiten van de inzageprocedure;
8° de delegatie aan de bevoegde dienst van de Vlaamse overheid om de Vlaamse toetsen lerarenopleiding te organiseren en daarvoor een examenreglement op te stellen.

Het examenreglement, vermeld in het eerste lid, 7°, bevat de volgende elementen:
1° de inschrijvingsmodaliteiten;
2° de indeling van de toetsen;
3° de inhoud van de verschillende toetsonderdelen;
4° de toetsmethode en -vorm;
5° de toetsdata en afnamemodaliteiten;
6° de slaagcesuur of slaagcesuren voor de Vlaamse toetsen lerarenopleiding of een toetsonderdeel van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding;
7° de wegings- en evaluatiecriteria, met inbegrip van de afrondingsregels;
8° de manier waarop de toetsvragen worden gevalideerd en geëvalueerd;
9° de procedure en sancties bij onregelmatigheden en fraude.

§9. Studenten kunnen een beroep instellen tegen:
1° hun resultaten op de Vlaamse toetsen lerarenopleiding;
2° het niet verkrijgen van redelijke aanpassingen bij de deelname aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding of de aard van de redelijke aanpassingen.

§10. De impact van de invoering van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding wordt jaarlijks gemonitord en wordt formeel geëvalueerd vijf jaar na de invoering ervan.”.

Art. 6. In artikel II.221, §1 van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 21 maart 2014, 8 december 2017, 15 juli 2022 en 19 april 2024, wordt een punt 20°/1 ingevoegd dat luidt als volgt:

"20°/1 in voorkomend geval de bijkomende voorwaarde van het slagen voor de Vlaamse toetsen lerarenopleiding om het stageonderdeel van de educatieve bacheloropleiding te mogen aanvatten, conform artikel II.113/1;".

Art. 7. Artikel III.25/3 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 16 december 2022, wordt vervangen door wat volgt:

"Artikel III.25/3. In het kader van de verplichte remediëring, vermeld in artikel II.188/1, kent de Vlaamse Regering vanaf het begrotingsjaar 2023 een bijkomende werkingstoelage van 1.034.927 euro toe aan de universiteiten. Die werkingstoelage voor het begrotingsjaar t wordt over de universiteiten verdeeld op basis van het gemiddelde aantal opgenomen studiepunten over de academiejaren t-7/t-6 tot en met t-3/t-2 waarvoor studenten onder diplomacontract zich hebben ingeschreven voor de bacheloropleidingen waarvoor deelname aan een starttoets een voorwaarde voor inschrijving is in academiejaar t/t+1.

In het kader van de verplichte remediëring, vermeld in artikel II.188/1 of de remediëring, vermeld in artikel II.113/1, kent de Vlaamse Regering vanaf het begrotingsjaar 2023 een bijkomende werkingstoelage van 1.100.567 euro toe aan de hogescholen. Die werkingstoelage voor het begrotingsjaar t wordt over de hogescholen verdeeld op basis van het gemiddelde aantal opgenomen studiepunten over de academiejaren t-7/t-6 tot en met t-3/t-2 waarvoor studenten onder diplomacontract zich hebben ingeschreven voor de bacheloropleidingen waarvoor deelname aan een starttoets een voorwaarde voor inschrijving is in academiejaar t/t+1 of waarvoor Vlaamse toetsen lerarenopleiding worden georganiseerd.

De bedragen van de werkingstoelage, vermeld in het eerste en het tweede lid, worden binnen de perken van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap vanaf het begrotingsjaar 2023 jaarlijks geïndexeerd aan de hand van de indexeringsformule, vermeld in artikel III.5, §9.".

Art. 8. Dit decreet treedt in werking vanaf het academiejaar 2027-2028.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, wat betreft de versterking van de lerarenopleidingen

Samenvatting

Met het ontwerp van decreet tot wijziging van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, wat betreft de versterking van de lerarenopleidingen, wordt de conceptnota van de Vlaamse Regering van 6 maart 2026 "Versterking van de aspirant en startende leerkrachten – naar krachtige en kennisrijke lerarenopleidingen" uitgevoerd. Het ontwerp van decreet geeft aan de Vlaamse Regering de bevoegdheid de **basisbekwaamheden** van de pas afgestudeerde leraren te bepalen.

Daarnaast legt het voorliggende ontwerp van decreet ook de **minimale studieomvang** vast die besteed moet worden aan vakinhoud, didactiek en pedagogische vaardigheden, voor de educatieve bacheloropleidingen met een studieomvang van 180 studiepunten.

Met dit voorontwerp van decreet worden ten slotte, eveneens in uitvoering van voornoemde conceptnota, **Vlaamse toetsen lerarenopleiding** ingevoerd in de educatieve bacheloropleidingen.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Leraren vervullen een centrale rol bij het implementeren van de nieuwe kennisrijke minimumdoelen in de klaspraktijk, die als doel hebben om de onderwijskwaliteit te versterken. Het is daarom essentieel dat toekomstige leerkrachten over een voldoende sterke kennisbasis beschikken om leerlingen kwaliteitsvol te begeleiden in hun leerproces.

Tegen deze achtergrond stelt de conceptnota 'Versterking van de aspirant en startende leerkrachten – naar krachtige en kennisrijke lerarenopleidingen' van 6 maart 2026 verschillende maatregelen voor die als doel hebben om de kwaliteit van de lerarenopleiding en de competenties van toekomstige leerkrachten verder te versterken.

Dit ontwerp van decreet geeft uitvoering aan de conceptnota en heeft tot doel de onderwijskwaliteit in de Vlaamse scholen te verhogen door het versterken van de lerarenopleidingen.

Deze doelstelling sluit aan bij de volgende doelstellingen uit de beleidsnota:
-overkoepelende strategische doelstelling 3: sterk onderwijspersoneel garanderen;

-operationele doelstelling 12: de lerarenopleiding versterken.

Basisbekwaamheden en minimale studieomvang

In uitvoering van de voornoemde conceptnota geeft dit decreet aan de Vlaamse Regering de bevoegdheid om de basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren te bepalen.

De basisbekwaamheden vervangen de basiscompetenties van de leraren. Deze sluiten, mede gelet op de introductie van het kennisrijk curriculum, niet meer voldoende aan bij de noden van het huidige onderwijsveld.

Naast de basisbekwaamheden legt het voorontwerp van decreet ook de minimale studieomvang vast die in educatieve bacheloropleidingen van 180 studiepunten moet besteed worden aan vakinhoud, didactiek en pedagogische vaardigheden. Dit moet garanderen dat er voldoende aandacht gaat naar de kernelementen van het leraarschap.

Vlaamse toetsen lerarenopleiding

In uitvoering van voornoemde conceptnota worden met dit decreet de starttoetsen voor de educatieve bacheloropleidingen vanaf het academiejaar 2027-2028 vervangen door de Vlaamse toetsen lerarenopleiding die centraal door de overheid worden georganiseerd en onder gecontroleerde omstandigheden worden afgenomen.

Al vanaf het academiejaar 2018-2019 werd de eerste inschrijving voor de educatieve bacheloropleidingen afhankelijk gemaakt van de verplichte deelname aan een zogenaamde 'verplichte, niet-bindende toelatingsproef'. De invoering van deze toelatingsproeven was ingegeven door de observatie dat leerlingen uit verschillende vooropleidingen in het secundair onderwijs steeds meer hun weg naar het hoger onderwijs vinden, maar dat zij niet steeds in opleidingen terechtkomen die goed aansluiten bij hun kennis en competenties. Dit leidde niet alleen tot een verlenging van de tijd tot het behalen van een diploma, maar ook tot uitval uit het hoger onderwijs.

De Vlaamse Hogescholenraad werd belast met de ontwikkeling, implementatie en opvolging van de toetsen. Deze toetsen vormden enerzijds het sluitstuk van een exploratie- en oriënteringsproces bij de overgang van het secundair naar het hoger onderwijs, en anderzijds de start van een remediërings- en begeleidingstraject na de instroom in het hoger onderwijs. De toetsen hadden tot doel de student een spiegel voor te houden en een goed beeld te geven van de eigen competenties ten opzichte van de benodigde startcompetenties van de opleiding.
Aan de resultaten op de toetsen werd geen enkele consequentie verbonden. De

studiekiezer ontving meteen na het invullen van de toets feedback en kreeg hierdoor zicht op zijn eigen sterktes, zwaktes en eventuele werkpunten. Het was de bedoeling dat de feedback van deze toetsen enerzijds deelnemers met een goed resultaat versterkte in hun studiekeuze en anderzijds deelnemers met een lagere score naar remediëring doorverwees of de deelnemer uitdaagde zijn keuze in vraag te stellen.

Vanaf het academiejaar 2023-2024 werd deze 'verplichte, niet-bindende toelatingsproef' omgevormd naar starttoetsen waaraan verplichte remediëring werd gekoppeld wanneer een student de cesuur op de toets niet behaalt. Door de koppeling van verplichte remediëring aan de resultaten op de starttoets kon het potentieel van de toetsen optimaal worden benut. Bovendien was het de betrachting om studiekiezers de deelname aan de toets voldoende ernstig te laten nemen. Het was de algemene doelstelling om door een gerichte, verplichte remediëring, op basis van de resultaten op de toetsen, vastgestelde tekorten weg te werken om zo de studievoortgang van de student te optimaliseren en de slaagkansen te verhogen.

Uit analyses blijkt echter dat de huidige starttoetsen voor de educatieve bacheloropleidingen slechts in beperkte mate invloed hebben op studiekeuze en instroom, en daarom slechts gedeeltelijk tegemoetkomen aan de oorspronkelijke beleidsdoelstellingen. Met dit decreet worden de huidige starttoetsen voor de educatieve bacheloropleidingen daarom vervangen door Vlaamse toetsen lerarenopleiding.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

Algemeen

Internationale testen, Vlaamse peilingen en de rapporten van de Onderwijsinspectie geven aan dat de leerprestaties van Vlaamse leerlingen de voorbije twee decennia sterk achteruitgegaan zijn. De Vlaamse Regering nam al verschillende acties zoals de ontwikkeling en implementatie van kennisrijke minimumdoelen voor het kleuter- en lager onderwijs om de dalende onderwijskwaliteit een halt toe te roepen.

Met het oog op het realiseren van een versterkt en kennisrijk curriculum in de basisschool, is het nodig om de lerarenopleidingen te versterken. Zo garanderen we dat toekomstige leraren voldoende voorbereid zijn op de nieuwe minimumdoelen en op de nieuwe realiteit van het kennisrijk curriculum. Lerarenopleidingen kleuter- en lager onderwijs zijn immers fundamentele spelers bij de uitrol van de nieuwe minimumdoelen.

Basisbekwaamheden en minimale studieomvang

De basiscompetenties van de leraren sluiten op dit moment niet voldoende aan bij de noden van het Vlaamse onderwijsveld. Het kader is onvoldoende helder en legt inhoudelijk geen concrete vereisten op over het kennen en kunnen van pas afgestudeerde leraren. Dit zorgt voor te divergente curricula in de verschillende lerarenopleidingen. Bovendien rijst de vraag of de basiscompetenties realistisch door alle studenten kunnen bereikt worden in het kader van de opleiding zelf. Van niet alle basiscompetenties kan namelijk verwacht worden dat ze al in de eerste jaren van de beroepsuitoefening aanwezig zijn. De competenties van de leraar ontwikkelen zich immers op verschillende niveaus en tijdens verschillende fasen in het professionaliseringsproces. Om de dalende onderwijskwaliteit tegen te gaan, is een verbeterd en uniformer kader nodig, teneinde sterkere lerarenopleidingen te verkrijgen.

De Vlaamse regering kiest daarom voor de invoering van basisbekwaamheden die afgestemd zijn op de nieuwe realiteit van het kennisrijk curriculum. Daarnaast maakt ze ook de keuze om een minimale studieomvang vast te leggen die in educatieve bacheloropleidingen van 180 studiepunten moet besteed worden aan vakinhoud, didactiek en pedagogische vaardigheden. Dit moet garanderen dat er voldoende aandacht gaat naar de kernelementen van het leraarschap.

Vlaamse toetsen lerarenopleiding

Uit analyserapporten van de huidige starttoetsen blijkt dat de meerwaarde van de starttoetsen voornamelijk ligt in het detecteren van ondersteuningsnoden en het activeren van remediëring, eerder dan op het vlak van oriëntering. Daarnaast zijn er geen gevolgen verbonden aan het niet of onvoldoende diepgaand doorlopen van een remediëringstraject. Hierdoor ontbreekt een stimulans voor studenten om vastgestelde tekorten daadwerkelijk weg te werken. Bovendien worden de huidige starttoetsen geconfronteerd met verschillende methodologische en praktische beperkingen die aanzienlijke investeringen vergen. Gelet op de beperkte mate waarin de toets bijdraagt aan de beoogde doelstellingen, is bijkomende investering in het instrument niet aangewezen.

De Vlaamse Regering kiest daarom voor de invoering van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding, die sterker aansluiten bij de doelstelling om de kennis en competenties van toekomstige leerkrachten te versterken. Door van het slagen op de Vlaamse toetsen lerarenopleiding een voorwaarde te maken voor het aanvatten van het stageonderdeel worden duidelijke gevolgen verbonden aan de resultaten op de toets.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

Basisbekwaamheden en minimale studieomvang

Eén van de beleidsmaatregelen uit de bovengenoemde conceptnota is het vervangen van de basiscompetenties van de leraren door basisbekwaamheden voor pas afgestudeerde leraren in het kleuter- en lager onderwijs.

De basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren betreffen de minimale, gedeelde kennis en vaardigheden die noodzakelijk zijn om leraren startbekwaam te maken bij het begin van hun loopbaan. De basisbekwaamheden beogen niet het volledige beroepsprofiel van de leraar te omschrijven, noch het curriculum van de lerarenopleidingen vast te leggen.

Met de basisbekwaamheden voor pas afgestudeerde leraren wordt beoogd Vlaamse scholen de garantie te bieden dat elke startende leraar die een diploma in de lerarenopleiding behaalt, over de drie fundamentele bouwstenen voor goed leraarschap beschikt, namelijk vakinhoud, didactiek en pedagogiek. Deze fundamenten moeten in de loop van de lerarenopleiding verworven worden.

Lerarenopleidingen kleuter- en lager onderwijs zijn fundamentele spelers bij de uitrol van de nieuwe minimumdoelen. De basisbekwaamheden worden daarom in eerste instantie uitgewerkt voor de pas afgestudeerde leraren in het kleuteronderwijs en lager onderwijs. Nadien zullen ook voor pas afgestudeerde leraren in het secundair onderwijs basisbekwaamheden uitgewerkt en bepaald worden. Een gefaseerde aanpak laat toe om ervaring op te bouwen in het nieuwe systeem en eventueel bijsturingen door te voeren voordat de basisbekwaamheden worden uitgebreid naar andere onderwijsniveaus. Hierdoor wordt een duurzame en gedragen invoering binnen het onderwijsveld bevorderd.

De basisbekwaamheden voor pas afgestudeerde leraren in het kleuter- en lager onderwijs vloeien voort uit wetenschappelijk onderzoek en worden bepaald na overleg tussen de lerarenopleidingen, onderwijsverstrekkers en de Vlaamse Regering. Bij de bepaling van de basisbekwaamheden wordt uitgegaan van kennis en vaardigheden waarvoor wetenschappelijke evidentie bestaat dat zij bijdragen aan het optimaal ondersteunen van het effectief leren van leerlingen en die als essentieel worden beschouwd voor het vakmanschap van de leraar.

Het voorliggende ontwerp van decreet heeft tot doel een decretale rechtsbasis vast te leggen voor de uitwerking van de basisbekwaamheden.

Naast de basisbekwaamheden legt het voorontwerp van decreet ook de minimale studieomvang vast die in educatieve bacheloropleidingen van 180 studiepunten moet besteed worden aan vakinhoud, didactiek en pedagogische vaardigheden. Dit moet garanderen dat er voldoende aandacht gaat naar de kernelementen van het leraarschap. Minimaal 70% van het aantal studiepunten van de opleiding zal besteed worden aan de essentiële bouwstenen van het leraarschap (vakinhoud, didactiek en pedagogiek). De overige vrije ruimte kunnen lerarenopleidingen zelf

invullen op basis van hun specifieke expertises, projecten, talentontwikkeling, remediëring, verdieping, ...

De vooropgestelde 70% valt niet één-op-één samen met de basisbekwaamheden. De basisbekwaamheden beschrijven wat pas afgestudeerde leraren minimaal moeten kennen en kunnen binnen de drie bouwstenen. Lerarenopleidingen kunnen er echter voor kiezen om binnen de ruimte van 70% bijkomende inhouden op te nemen die zij relevant achten voor één of meerdere van de essentiële bouwstenen van het leraarschap.

Vlaamse toetsen lerarenopleiding

Vanaf het academiejaar 2027-2028 worden de Vlaamse toetsen lerarenopleiding voor de educatieve bacheloropleidingen ingevoerd, ter vervanging van de starttoetsen voor de educatieve bacheloropleidingen. De Vlaamse toetsen lerarenopleiding worden centraal door de overheid georganiseerd en worden onder gecontroleerde omstandigheden afgenomen. Op deze manier kan het gebruik van hulpmiddelen of andere vormen van fraude worden tegengegaan. Het slagen op de Vlaamse toetsen lerarenopleiding is een voorwaarde voor het mogen opnemen van die stageonderdelen van de educatieve bacheloropleiding waarin de student een actieve rol opneemt. Hogescholen worden verplicht om remediëring aan te bieden aan studenten die niet slagen op de Vlaamse toetsen lerarenopleiding, zodat zij hun tekorten gericht kunnen wegwerken en bij de volgende deelname meer slaagkansen hebben op de Vlaamse toetsen lerarenopleiding.

De Vlaamse toetsen lerarenopleiding bestaan uit een taalvaardigheidstoets Nederlands voor alle studenten die zich inschrijven in een educatieve bacheloropleiding. Voor studenten in de educatieve bacheloropleiding lager onderwijs wordt bijkomend een kennistoets minimumdoelen wiskunde en een kennistoets minimumdoelen Frans georganiseerd.

Deze maatregel beoogt om de kennisbasis en de Nederlandse taalbeheersing van toekomstige leerkrachten te versterken en beter te waarborgen dat studenten over de noodzakelijke competenties beschikken. Zo is het gegarandeerd dat studenten over voldoende basiskennis en taalvaardigheid beschikken wanneer zij een actieve en zelfstandige rol opnemen tijdens de stage. De stage vormt immers het moment waarop studenten verantwoordelijkheid opnemen voor het leerproces van leerlingen en voor het realiseren van leerdoelen. Gelet op deze verantwoordelijkheid is het aangewezen dat studenten vooraf kunnen aantonen dat zij over een voldoende stevige en kwalitatieve inhoudelijke basis in deze domeinen beschikken. Ook de school moet erop kunnen vertrouwen dat een stagiair voldoende taal- en vakkennis heeft om kwaliteitsvol onderwijs te verstrekken.

De focus op Nederlands, wiskunde en Frans van de huidige starttoetsen wordt behouden. Een sterke beheersing van het Nederlands is vereist om te communiceren met leerlingen, ouders en collega's, om duidelijke instructies te geven, leerinhouden helder over te brengen en taalontwikkeling bij leerlingen te ondersteunen. Om die reden wordt in de taalvaardigheidstoets Nederlands expliciet aandacht besteed aan de lees-, schrijf-, luister- en spreekvaardigheid. Elke leerkracht is namelijk een taalbewuste leerkracht.

Voor studenten in de educatieve bacheloropleiding lager onderwijs wordt een kennistoets minimumdoelen wiskunde georganiseerd. Wiskunde vormt een kernonderdeel van het curriculum van het basisonderwijs. Wie stage loopt, moet beschikken over voldoende vakinhoudelijke kennis om leerinhouden over te brengen, denkfouten te herkennen en gepaste ondersteuning te bieden. De voorgestelde toets vertrekt daarom van de kennis van de minimumdoelen wiskunde van het lager onderwijs.

Voor studenten in de educatieve bacheloropleiding lager onderwijs maakt daarnaast ook een kennistoets minimumdoelen Frans deel uit van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding. Frans maakt immers een deel uit van de minimumdoelen in het basisonderwijs. Een stagiair moet dus zelf over voldoende basiskennis beschikken om leerlingen correct te kunnen begeleiden.

Impactanalyse en JoKER

De hier beschreven impactanalyse fungeert ook als Kind- en jongereneffectrapport (JoKER), zoals voorgeschreven door artikel 7 van het decreet van 23 november 2023 over het jeugd- en kinderrechtenbeleid en de ondersteuning van het jeugdwerk.

Algemeen

Voor de 'Probleembeschrijving' en 'Beleidsdoelstellingen' wordt verwezen naar 'Probleemstelling en omgevingsanalyse' en 'Beleidsmaatregelen en doelstelling'.

De voorgestelde maatregelen sluiten aan bij het VN Kinderrechtenverdrag dat het recht op onderwijs vastlegt. Met de voorgestelde maatregelen wordt ook rekening gehouden met de slotbeschouwingen van het VN Kinderrechtencomité over het periodiek rapport van België van 2019, in het bijzonder met de beschouwingen omtrent het aanmoedigen van gelijke kansen in het onderwijs[1].

Basisbekwaamheden en minimale studieomvang

Analyse van de effecten op de betrokken doelgroepen:

[1] Slotbeschouwingen van het VN-Kinderrechtencomité (2019).

1. Studenten lerarenopleiding

De in het ontwerp van decreet voorgestelde wijzigingen hebben aanpassingen aan het curriculum tot gevolg voor studenten in de lerarenopleiding. Het bijgestuurde curriculum steunt op basisbekwaamheden of minimale, gedeelde kennis en vaardigheden die noodzakelijk zijn om leraren startbekwaam te maken voor het lerarenberoep.

Het vastleggen van het minimum aantal studiepunten voor de essentiële bouwstenen van het leraarschap (vakinhoud, didactiek en pedagogiek), garanderen dat elk van deze bouwstenen voldoende aandacht krijgt binnen de educatieve bacheloropleidingen. De basisbekwaamheden en de studiepunten verbonden aan de essentiële bouwstenen maken de verwachtingen voor studenten in de lerarenopleiding helder en concreet. Zo kunnen ze met een realistische kijk de opleiding aanvatten. De afstemming op het kennisrijk curriculum garandeert bovendien dat toekomstige leraren voldoende voorbereid zijn op de nieuwe minimumdoelen en het kennisrijk curriculum. Zo kunnen ze met een gepaste bagage en groter zelfvertrouwen de overstap naar de onderwijspraktijk maken.

2. Kinderen en jongeren

De kwaliteit van de leraar is een doorslaggevend element in de realisatie van onderwijskwaliteit. Een aanzienlijk deel van de verschillen in leerresultaten tussen leerlingen is te verklaren vanuit de praktijk van de leraar. Sterke leraren vergroten de kansen op gelijke leer- en ontwikkelingsmogelijkheden en kunnen de negatieve impact van sociaaleconomische achterstelling op leerprestaties deels verminderen. Aangezien de basis voor de professionele ontwikkeling van de leraar wordt gelegd in een kwaliteitsvolle lerarenopleiding, komt het versterken van de lerarenopleiding, zoals voorgesteld in dit ontwerp van decreet, de leerprestaties en ontwikkeling van leerlingen ten goede.

Effecten op de situatie van studenten in de lerarenopleiding en op kinderen en jongeren zonder de voorgenomen beslissing:

Lerarenopleidingen kleuter- en lager onderwijs zijn fundamentele spelers bij de uitrol van de nieuwe minimumdoelen. Zonder de voorgestelde maatregelen zouden leraren die afstuderen in de educatieve bachelor kleuter- en lager onderwijs minder goed voorbereid worden op het kennisrijk curriculum en de nieuwe minimumdoelen in het basisonderwijs. Zonder de voorgestelde maatregelen is er ook geen garantie dat iedere lerarenopleiding evenveel aandacht besteedt aan de kernelementen van het leraarschap. Dit heeft op zijn beurt gevolgen voor de kinderen en jongeren in het basisonderwijs. Minder sterke leraren kunnen immers een negatieve impact hebben op de leerprestaties en ontwikkeling van leerlingen.

Alternatieven voor de voorgestelde beslissing:

Een aanpassing van het curriculum van de lerarenopleiding en het bepalen van de basisbekwaamheden, is enkel mogelijk via een decreetswijziging.

Consultatie:

De consultatie van studenten is inbegrepen in de adviesvraag aan VLOR, waar studenten de mogelijkheid hebben om hun input te geven.

Vlaamse toetsen lerarenopleiding

Analyse van de effecten:

De huidige starttoetsen met verplichte remediëring hadden als doelstelling om studenten te ondersteunen bij hun oriëntering en studiekeuze, en zo bij te dragen aan een betere studie-efficiëntie. Deze werking is in het geval van de educatieve bacheloropleidingen niet adequaat gebleken. Het verder hanteren van een deelname aan de starttoets als inschrijvingsvoorwaarde is dan ook niet zinvol. Daarom worden de starttoetsen vervangen door de Vlaamse toetsen lerarenopleiding met een meer bindend karakter, die bijdragen aan de versterking van leraren in spe.

De invoering van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding heeft gevolgen voor studenten die zijn ingeschreven in een educatieve bacheloropleiding. Een student heeft nog steeds vrije toegang tot de opleiding als hij aan de geldende toelatingsvoorwaarden voldoet, maar de studievoortgang van de student wordt wel mede afhankelijk gemaakt van het slagen voor de Vlaamse toetsen lerarenopleiding. Het slagen voor de Vlaamse toetsen lerarenopleiding wordt namelijk een voorwaarde voor het mogen opnemen van bepaalde stageonderdelen.

De invoering van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding heeft dus als effect dat er een zekere volgtijdelijkheid wordt ingebouwd in het opleidingstraject: de student moet eerst geslaagd zijn voor de Vlaamse toetsen lerarenopleiding alvorens bepaalde stageonderdelen van de opleiding te mogen opnemen in zijn studieprogramma. Studenten die niet slagen voor de Vlaamse toetsen lerarenopleiding kunnen een beroep doen op remediëring aangeboden door de hogeschool. Dat remediëringsaanbod heeft een ondersteunend effect. Studenten krijgen zicht op hun werkpunten en kunnen tekorten gericht wegwerken. Zo verhogen ze de kans om te kunnen slagen op de herkansing van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding en starten ze beter voorbereid aan de praktijkcomponent van de opleiding.

Effecten op de situatie van studenten in de lerarenopleiding zonder de voorgenomen beslissing:

Als deze maatregel niet zou worden genomen, blijft de huidige situatie bestaan waarbij studenten met vastgestelde tekorten ook stageonderdelen kunnen opnemen zonder dat zij vooraf hoeven aan te tonen dat deze tekorten werden weggewerkt. Hierdoor kan niet worden gewaarborgd dat studenten over de noodzakelijke domein- en taalkennis beschikken om op een kwaliteitsvolle manier onderwijs te verstrekken. Naast de meerwaarde voor de Vlaamse leerlingen en maatschappij, die ondervinden dat hun toekomstige leerkrachten een voldoende sterke kennisbasis hebben, zal de maatregel ook in het belang van de student zijn, wiens slaagkansen binnen de praktijkcomponent van de opleiding namelijk verhoogd zullen worden.

De kansen op een succesvolle doorstroom worden daarbij niet onevenredig beperkt. De student kan onbeperkt deelnemen aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding totdat hij slaagt. Wel blijven de bestaande maatregelen inzake studievoortgangsbewaking onverkort van toepassing, waardoor een weigering tot inschrijving nog steeds kan voortvloeien uit een beperkt studierendement op andere opleidingsonderdelen.

Consultatie:

De consultatie van studenten is inbegrepen in de adviesvraag aan VLOR, waar studenten de mogelijkheid hebben om hun input te geven.

Budgettaire impact

Het voorontwerp van decreet heeft geen financiële weerslag wat het luik rond de basisbekwaamheden en minimale studieomvang betreft.

De ontwikkeling, organisatie en opvolging van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding heeft wel een budgettaire impact.

In 2027 wordt een bedrag van 372.000 euro begroot. Deze kost omvat 80.000 euro voor toetsontwikkeling, 92.000 euro voor personeelskosten voor een procesbeheerder-coördinator A1 en 200.000 euro voor het bouwen van een IT-platform voor examenplanning, registratie van deelnemers, medewerkers en planning.

In het begrotingsjaar 2027 wordt het bedrag dat overeenkomstig artikel III.25/4 van de Codex Hoger Onderwijs aan de hogescholen wordt toegekend ter versterking van de lerarenopleidingen, met 372.000 euro verminderd. De vermindering wordt evenredig verdeeld over de hogescholen door in begrotingsjaar 2027 de sokkel van elke desbetreffende hogeschool te verminderen met een bedrag van 24.800 euro.

De herschikking van de middelen voor het begrotingsjaar 2027 wordt opgenomen in het programmadecreet bij de begroting 2027. Een bedrag van 92.000 euro zal worden herverdeeld van begrotingsartikel FD0-1FEE2EA-IS naar FD0-1FAE2ZZ-LO. Een bedrag van 280.000 euro zal worden herverdeeld van begrotingsartikel FD0-1FEE2EA-IS naar FD0-1FGE2GL-WT.

In 2028 worden de Vlaamse toetsen lerarenopleiding voor de eerste keer georganiseerd. Vanaf het begrotingsjaar 2028 moeten dan ook de nodige middelen worden voorzien voor de praktische organisatie en opvolging van de toetsen. De kosten voor de organisatie en opvolging zullen vanaf 2028 uit het budget van de engagementsverklaring (artikel III.25/4 van de Codex Hoger Onderwijs) worden gehaald. Deze raming zal aan de Inspectie van Financiën worden voorgelegd wanneer het uitvoeringsbesluit met de concrete organisatievorm wordt genomen. De precieze kost is momenteel nog niet geraamd, maar zal maximaal 2,5 miljoen euro bedragen afhankelijk van de gemaakte keuzes.

De remediëring die de hogescholen moeten aanbieden in het kader van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding genereert geen bijkomende kosten. De middelen die overeenkomstig artikel III.25/3 van de Codex Hoger Onderwijs voorzien zijn voor de remediëring in het kader van de starttoetsen kunnen vanaf 2027 ook aangewend worden voor de remediëring in het kader van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding.

Implementatie

Dit ontwerp van decreet treedt in werking in het academiejaar 2027-2028.

<u>Basisbekwaamheden en minimale studieomvang</u>

In lijn met de uitgangspunten van de conceptnota wordt de invoering en implementatie van de basisbekwaamheden en de minimale studieomvang voor vakinhoud, didactiek en pedagogiek in de educatieve bacheloropleidingen kleuter- en lager onderwijs geëvalueerd.. Die evaluatie brengt systematisch in kaart in welke mate de lerarenopleidingen de vooropgestelde doelstellingen realiseren, welke concrete effecten zichtbaar zijn in de praktijk, en op welke punten bijsturing wenselijk of noodzakelijk is. De Vlaamse Regering organiseert deze evaluatie via een specifiek uitgewerkte ad-hocprocedure, vijf jaar na de start van de uitrol, in casu in 2033. Tijdens de evaluatie zullen ook studenten(vertegenwoordigers) gehoord worden.

Met het oog op het garanderen dat er binnen de opleidingen voldoende tijd gaat naar vakinhoud, (vak)didactiek en pedagogische vaardigheden, werd aan de werkgroep lerarenopleiding van de Vlaamse Hogescholenraad via de conceptnota

"Versterking van de aspirant en startende leerkrachten – naar krachtige en kennisrijke lerarenopleidingen", de keuze geboden tussen twee pistes.

Op 6 mei 2026 maakte de Vlaamse Hogescholenraad zijn keuze duidelijk aan de minister. De Vlaamse Hogescholenraad kiest voor de piste waarbij een minimale verdeling van studiepunten wordt vastgelegd voor vakinhoud, didactiek en pedagogische vaardigheden. Minstens 70% van het curriculum wordt daarbij voorbehouden voor deze essentiële bouwstenen, met inbegrip van de praktijkcomponent.

Vlaamse toetsen lerarenopleiding

De Vlaamse toetsen lerarenopleiding worden ingevoerd vanaf het academiejaar 2027-2028. De eerste afnames van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding zullen plaatsvinden in het voorjaar van 2028. Van de hogescholen wordt verwacht dat zij tijdig deze bijkomende maatregel opnemen in hun onderwijs- en examenreglementen en ook voor de nodige communicatie naar hun studenten zorgen. De hogescholen dienen ook tijdig hun remediëringsaanbod voor te bereiden.
Aangezien de implementatie van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding verstrekkende gevolgen kan hebben voor de studievoortgang van een student is het belangrijk deze maatregel te evalueren op zijn doelmatigheid en de impact op de studenten. Daarom wordt decretaal bepaald dat de invoering van de maatregel moet worden geëvalueerd 5 jaar na de inwerkingtreding ervan, in casu in 2033. Het betreft een evaluatie waarbij kwantitatieve analyses zullen worden gedaan en de betrokken actoren zoals het werkveld, de hogescholen en studenten(vertegenwoordigers) bevraagd worden over het beleid.

C. Totstandkomingsprocedure

Dit ontwerp van decreet werd principieel goedgekeurd op de zitting van de **Vlaamse Regering van 13 november 2026** (VR 2026 … … …) met het oog op de adviesaanvraag bij de SERV, de VLOR en de Vlaamse Toezichtcommissie, en met het oog op de onderhandelingen met de sociale partners in het Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs en het Universitair Ziekenhuis Gent, en een gemeenschappelijke vergadering van het sectorcomité X en van de onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het comité voor de provinciale en de plaatselijke overheidsdiensten en van het overkoepelend onderhandelingscomité van het gesubsidieerd vrij onderwijs.

Met de mededeling aan de Vlaamse Regering van 19 juni 2026 is voldaan aan art. 40/6 van het Decreet tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 van 24 februari 2017 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties.

Basisbekwaamheden en minimale studieomvang

De totstandkoming van de basisbekwaamheden verloopt via een participatief traject waarbij de Vlaamse Regering, een vertegenwoordiging van de onderwijsverstrekkers en, afhankelijk van de lerarenopleidingen in kwestie, de Vlaamse Hogescholenraad of de Vlaamse Interuniversitaire Raad, nauw samenwerken. Na afronding van dit traject bepaalt de Vlaamse Regering de basisbekwaamheden. De lerarenopleidingen staan vervolgens in voor de implementatie ervan binnen hun opleidingen.

De lerarenopleidingen en onderwijsverstrekkers zijn betrokken bij het uitwerken van de basisbekwaamheden en de bijhorende regelgeving waardoor zij tijdig voldoende geïnformeerd zijn over de goedkeuring en de inhoud van het ontwerp van decreet.

Studentenvertegenwoordigers krijgen via een adviesaanvraag bij de VLOR de mogelijkheid om hun input te leveren.

Vlaamse toetsen lerarenopleiding

Leerkrachten zijn de cruciale actoren om de kwaliteit van het onderwijs in de scholen te verhogen. Er is nood aan een bijkomende versterking van de educatieve bacheloropleidingen aan de hogescholen. In de conceptnota 'Versterking van de aspirant en startende leerkrachten – naar krachtige en kennisrijke lerarenopleidingen' van 6 maart 2026 worden daarom een aantal maatregelen voorgesteld die nodig zijn om de kwaliteit van leraren in spe te verhogen.

In uitvoering van de conceptnota worden de starttoetsen voor de educatieve bacheloropleidingen vanaf het academiejaar 2027-2028 vervangen door bindende, centraal door de overheid georganiseerde Vlaamse toetsen lerarenopleiding, die bestaan uit een taalvaardigheidstoets Nederlands voor alle educatieve bacheloropleidingen en een kennistoets minimumdoelen wiskunde en een kennistoets minimumdoelen Frans voor de educatieve bacheloropleiding voor lager onderwijs.

De invoering van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding voor de educatieve bacheloropleidingen werd besproken met lerarenopleiders via een delegatie vanuit de werkgroep lerarenopleidingen van de Vlaamse Hogescholenraad. Op 11 september 2026 werd de concrete uitwerking aan hen voorgesteld en besproken. De conclusies van dit overleg werden verwerkt in dit decreet.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Dit decreet regelt enkel gemeenschapsaangelegenheden.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 2

Artikel 2 voegt in artikel II.107 van de Codex Hoger Onderwijs een rechtsbasis in voor de uitwerking van de basisbekwaamheden.

De basisbekwaamheden worden stapsgewijs ingevoerd, te beginnen met de basisbekwaamheden voor de pas afgestudeerde leraren in het kleuter- en lager onderwijs. Zolang de Vlaamse Regering nog geen basisbekwaamheden uitgewerkt en vastgelegd heeft voor pas afgestudeerde leraren in een onderwijsniveau, blijven voor dat onderwijsniveau de daarvoor uitgewerkte basiscompetenties van toepassing.

Artikel 3

Artikel 3 voegt aan artikel II.108 van de Codex Hoger Onderwijs de verplichting toe voor hogeronderwijsinstellingen om de verwerving van de basisbekwaamheden te waarborgen. Deze bepaling beoogt de kwaliteit van de lerarenopleidingen te versterken en de startbekwaamheid van afgestudeerde leraren te verzekeren. Het afnemende werkveld moet erop kunnen vertrouwen dat iedere afgestudeerde, ongeacht de instelling waar die de lerarenopleiding heeft gevolgd, over een gemeenschappelijke minimale basis aan kennis en vaardigheden beschikt. Die zekerheid ondersteunt de inzetbaarheid van beginnende leraren en draagt bij aan de kwaliteit van het onderwijs waarin zij zullen functioneren.

De bepaling verduidelijkt dat de basisbekwaamheden behoren tot de te bereiken resultaten van de lerarenopleiding. Een louter richtinggevende functie biedt onvoldoende zekerheid dat iedere afgestudeerde die basis daadwerkelijk heeft verworven. Daarom wordt de verantwoordelijkheid van het instellingsbestuur uitdrukkelijk verbonden met zowel het opleidingsprogramma als de beoordeling van de studenten.

De beperking van de vrijheid van onderwijs blijft daarbij begrensd tot het waarborgen van die minimale resultaten. De bepaling schrijft geen volledig opleidingsprogramma, afzonderlijke opleidingsonderdelen, onderwijsmethoden of specifieke evaluatievormen voor. De instellingen bepalen zelf hoe zij de basisbekwaamheden vanuit hun eigen pedagogische en onderwijskundige visie in de opleiding verwerken en de verwerving ervan beoordelen. Zij behouden bovendien de ruimte om aanvullende inhouden en leerresultaten vast te stellen.

De basisbekwaamheden vormen aldus een gemeenschappelijke ondergrens, zonder de eigenheid van de opleidingen weg te nemen. De verplichting gaat daarmee niet verder dan noodzakelijk om de beoogde minimale startbekwaamheid te verzekeren.

Artikel 4

Artikel 4 verankert in artikel II.113 van de Codex Hoger Onderwijs de vereiste dat minimaal 70% van de totale studieomvang besteed moet worden aan vakinhoud, didactiek en pedagogische vaardigheden in de educatieve bacheloropleidingen van 180 studiepunten. De overige vrije ruimte kunnen educatieve bacheloropleidingen zelf invullen op basis van hun specifieke expertises, projecten, talentontwikkeling, remediëring, verdieping, etc.

De vooropgestelde 70% valt niet één-op-één samen met de basisbekwaamheden. De basisbekwaamheden beschrijven wat pas afgestudeerde leraren minimaal moeten kennen en kunnen binnen de drie bouwstenen. Lerarenopleidingen kunnen er echter voor kiezen om binnen de ruimte van 70% bijkomende inhouden op te nemen die zij relevant achten voor één of meerdere van de essentiële bouwstenen van het leraarschap.

Een gelijkaardige verduidelijking is niet nodig voor de verkorte trajecten van de educatieve bacheloropleiding voor secundair onderwijs, de educatieve graduaatsopleidingen en de (verkorte) educatieve masteropleidingen. De studenten in die lerarenopleidingen zijn ofwel al vaktechnische experten of hebben in hun vooropleiding al domeinspecifieke vakkennis verworven, waardoor die opleidingen een andere opbouw kennen dan de educatieve bacheloropleidingen van 180 studiepunten en de verhoudingen tussen de verschillende componenten er anders liggen.

Artikel 5

In uitvoering van de conceptnota ‘Versterking van de aspirant en startende leerkrachten – naar krachtige en kennisrijke lerarenopleidingen’ van 6 maart 2026, worden met deze decreetswijziging vanaf het academiejaar 2027-2028 Vlaamse toetsen lerarenopleiding voor de educatieve bacheloropleidingen ingevoerd ter vervanging van de starttoetsen voor de educatieve bacheloropleidingen. Het slagen op de Vlaamse toetsen lerarenopleiding is een voorwaarde voor het mogen opnemen van die stageonderdelen van de educatieve bacheloropleiding waarin de student een actieve rol opneemt. Hogescholen worden verplicht om remediëring aan te bieden aan studenten die niet slagen op de Vlaamse toetsen lerarenopleiding, zodat zij hun tekorten gericht kunnen wegwerken.

Paragraaf 1 beschrijft de invoering van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding voor studenten die zich vanaf het academiejaar 2027-2028 een eerste keer inschrijven in een educatieve bacheloropleiding, met als doel om de kennisbasis en Nederlandse taalbeheersing van toekomstige leerkrachten te versterken. Indien studenten die bijvoorbeeld in 2027-2028 starten met deze opleiding, zich uitschrijven vóór ze succesvol de Vlaamse toetsen lerarenopleiding aflegden, moeten ze bij een volgende inschrijving de toetsen opnieuw afleggen. Indien ze zich uitschrijven nadat ze slaagden voor de Vlaamse toetsen lerarenopleiding, blijft dit resultaat behouden.

Vervolgens wordt verduidelijkt uit welke onderdelen de Vlaamse toetsen lerarenopleiding voor de educatieve bacheloropleidingen bestaan.
Voor studenten die ingeschreven zijn in de educatieve bacheloropleiding voor kleuteronderwijs of in de educatieve bacheloropleiding voor secundair onderwijs bestaan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding uit een taalvaardigheidstoets Nederlands. Voor studenten die ingeschreven zijn in de educatieve bacheloropleiding voor lager onderwijs bestaan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding bijkomend uit een kennistoets minimumdoelen wiskunde en een kennistoets minimumdoelen Frans.

Een sterke beheersing van het Nederlands is vereist om te communiceren met leerlingen, ouders en collega's, om duidelijke instructies te geven, leerinhouden helder over te brengen en taalontwikkeling bij leerlingen te ondersteunen. Om die reden wordt in de taalvaardigheidstoets Nederlands expliciet aandacht besteed aan de lees-, schrijf-, luister- en spreekvaardigheid. Elke leerkracht is namelijk ook een taalbewuste leerkracht. Het onderdeel spreken wordt getoetst zodra een voldoende betrouwbare en valide toetsing ervan kan worden gewaarborgd.
Wiskunde vormt een kernonderdeel van het curriculum van het basisonderwijs en ook Frans maakt een deel uit van de minimumdoelen in het basisonderwijs. Een stagiair moet dus zelf over voldoende vakinhoudelijke basiskennis beschikken om leerinhouden over te brengen en leerlingen correct te kunnen begeleiden.

De concrete indeling en inhoud van de verschillende toetsonderdelen wordt vastgelegd in het examenreglement dat door de bevoegde dienst van de Vlaamse overheid wordt opgesteld (zie paragraaf 7, tweede lid).

Paragraaf 2 legt voor iedere student die zich inschrijft in de educatieve bacheloropleiding het slagen op de centraal door de overheid georganiseerde Vlaamse toetsen lerarenopleiding op als voorwaarde om het stageonderdeel van de opleiding te mogen aanvatten. Deze maatregel moet door de hogescholen worden opgenomen in het onderwijs- en examenreglement.

De stageonderdelen waarop de maatregel wordt toegepast, worden decretaal vastgelegd. Enkel die stages waarbij studenten een actieve rol opnemen én in

rechtstreeks contact komen met leerlingen worden gevat. Concreet gaat het enkel om de actieve stage en werkplekleren. Een stage waarbij een student een observerende of ondersteunende rol opneemt, de zogenaamde observatiestages en participatiestages, vallen hierbuiten. De onderstaande matrix verduidelijkt de rol en verantwoordelijkheid van de student en de stagementor tijdens de verschillende stagevormen, evenals de koppeling aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding.

Stagevorm	**Student**	**Stagementor**	**Mogelijk vóór het slagen voor de Vlaamse toetsen lerarenop-leiding?**
Observatie-stage	De student maakt kennis met de stageplaats door gerichte observatie en verkenning.	De stagementor verzorgt de leeractiviteiten in de klas en begeleidt de observatie van de student.	Ja
Participatie-stage	De student neemt onder leiding van de stagementor deel aan leeractiviteiten in de klas en kan afgebakende deeltaken uitvoeren.	De stagementor leidt de leeractiviteit, begeleidt de student bij de deelname aan leeractiviteiten en behoudt de eindverantwoordelijkheid.	Ja
Actieve stage	De student leidt zelfstandig minstens een deel van de leeractiviteit en neemt daarvoor verantwoordelijkheid op.	De stagementor begeleidt de student en houdt toezicht op de wijze waarop de student de verantwoordelijkheid voor de leeractiviteiten opneemt.	Nee
Werkplekleren	De student leert door praktijkervaring op te doen op de leerwerkplek.	De stagementor neemt de begeleiding van het leerproces van de student op zich.	Nee

De definities van participatiestage, actieve stage, werkplekleren en observatiestage die opgenomen zijn in het decreet worden vastgelegd in het lexicon van de modelovereenkomst voor partnerschappen met scholen die binnen de Vlaamse Hogescholenraad door de hogescholen gezamenlijk wordt vormgegeven.
Hierdoor is het voor alle hogescholen duidelijk welke stages gevat worden door de maatregel en kan deze op een uniforme manier worden toegepast.

De verplichting om deel te nemen aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding geldt voor iedere student die zich inschrijft in een educatieve bacheloropleiding. Op deze verplichting is een uitzondering voorzien voor studenten die reeds een bachelor- of masterdiploma, of een diploma dat daarmee gelijkwaardig wordt erkend, hebben behaald in het Nederlands. Er wordt geen uitzondering voorzien voor studenten die een graduaatsdiploma hebben behaald in het Nederlands, omdat de vereiste kennis van het Nederlands bij houders van dit diploma niet voldoende bewezen wordt geacht. Graduaatsopleidingen bevinden zich op een lager niveau van de Vlaamse kwalificatiestructuur en hebben een beperktere studieomvang.
Deze uitzondering geldt enkel voor de taalvaardigheidstoets Nederlands, omdat daar door het behalen van een bachelordiploma de nodige taalvaardigheid in het Nederlands al bewezen is. Dat geldt uiteraard niet voor de onderdelen wiskunde en Frans, waar niet alle reeds behaalde bachelordiploma's het bezit van de vooropgestelde kennis van de minimumdoelen kunnen garanderen.
Deze standaarduitzondering voor deelname aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding is opgenomen in paragraaf 3 van het artikel.

Door de koppeling van het slagen op de Vlaamse toetsen lerarenopleiding aan het mogen opnemen van het stageonderdeel wordt een bindend gevolg verbonden aan de resultaten van een student op de Vlaamse toetsen lerarenopleiding. Het is daarom een conditio sine qua non dat de afname van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding gebeurt onder gecontroleerde omstandigheden (d.i. onder fysiek toezicht). Op deze manier kan het gebruik van hulpmiddelen of andere vormen van fraude worden tegengegaan.

Bij de organisatie van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding wordt voor studenten met een functiebeperking in redelijke aanpassingen voorzien. De afspraken en procedure rond de toekenning van redelijke aanpassingen moeten worden vastgelegd in het besluit van de Vlaamse Regering (zie paragraaf 8, eerste lid).

De Vlaamse toetsen lerarenopleiding worden tweemaal per jaar georganiseerd, met name in het voorjaar en in de zomer. Om de kansen op een succesvolle doorstroom niet onevenredig te beperken kan een student bovendien onbeperkt deelnemen aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding totdat hij slaagt. Wel blijven

de bestaande maatregelen inzake studievoortgangsbewaking en leerkrediet onverkort van toepassing.

Na de afname van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding ontvangt de student een individueel resultatenrapport met de vermelding of hij geslaagd is op de Vlaamse toetsen lerarenopleiding. Een student is geslaagd wanneer hij de cesuur behaalt op de Vlaamse toetsen lerarenopleiding. Deze cesuur wordt vastgelegd in het examenreglement dat door de bevoegde dienst van de Vlaamse overheid wordt vastgelegd (zie paragraaf 8, tweede lid). Studenten die ingeschreven zijn in de educatieve bacheloropleiding voor lager onderwijs moeten zowel slagen voor de taalvaardigheidstoets Nederlands, als voor de kennistoets minimumdoelen wiskunde en de kennistoets minimumdoelen Frans om het stageonderdeel te mogen aanvatten.

In paragraaf 5 worden de essentiële elementen opgenomen in verband met de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding: het doel van de verwerking, de categorieën van de te verwerken persoonsgegevens, de betrokkenen, de entiteiten waaraan en de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verstrekt, de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijken en de bewaartermijnen.

De organisatie van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding binnen de educatieve bacheloropleidingen brengt verwerking van persoonsgegevens met zich mee door de bevoegde dienst van de Vlaamse overheid die door de Vlaamse Regering wordt aangeduid voor de organisatie van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding (in casu AHOVOKS), en door de hogescholen waar de studenten die deelnemen aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding zijn ingeschreven. De verwerking van persoonsgegevens is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijken rust, vermeld in artikel 6, lid 1, punt c) van de Algemene verordening gegevensbescherming. De wettelijke verplichting heeft betrekking op de verplichting om de Vlaamse toetsen lerarenopleiding te organiseren en vloeit voort uit het algemeen belang om de kwaliteit van de lerarenopleiding en de competenties van toekomstige leerkrachten verder te versterken.

Deze gegevensverwerking is voor de bevoegde dienst van de Vlaamse overheid (in casu AHOVOKS) noodzakelijk om de Vlaamse toetsen lerarenopleiding te kunnen organiseren voor studenten die zijn ingeschreven in een educatieve bacheloropleiding. De gegevensverwerking door de hogescholen is nodig om na te gaan of ingeschreven studenten voldoen aan de voorwaarde van het slagen op de Vlaamse toetsen lerarenopleiding om het stageonderdeel van de opleiding te mogen aanvatten en om studenten die niet geslaagd zijn op de Vlaamse toetsen lerarenopleiding de nodige remediëring aan te bieden.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen vier categorieën van gegevens die worden uitgewisseld: 1) identificatiegegevens van deelnemende studenten aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding, 2) gegevens over de inschrijving van de student en eerder behaalde diploma's van de student, 3) gegevens over het statuut van student met functiebeperking en 4) individuele toetsresultaten.
Categorie 1 omvat de volgende variabelen: RRnr/INSZnr, naam en voornaam, persoonlijke contactgegevens van de deelnemende student.
Categorie 2 omvat de volgende variabelen: aan welke instelling en voor welke opleiding de student is ingeschreven, en de variabele die aangeeft of de deelnemende student reeds in het bezit is van een in het Nederlands behaald diploma van bachelor of master of daarmee gelijkgesteld diploma.
Categorie 3 omvat gegevens over het hebben van het statuut van student met functiebeperking, en welke redelijke aanpassingen de student nodig heeft.
Categorie 4 omvat de individuele toetsresultaten van de student: de antwoorden op elke toetsvraag en de daarop berekende totaalscores van de deelnemende student.

De verwerking van het rijksregisternummer en het INSZ-nummer is te verantwoorden door de noodzaak om unieke personen te kunnen identificeren bij registratie voor de Vlaamse toetsen lerarenopleiding en om correcte datakoppelingen te garanderen met administratieve databanken van de hogescholen. De verwerking van persoonlijke contactgegevens is noodzakelijk om vlotte communicatie met de deelnemers mogelijk te maken.
De verwerking van de gegevens uit categorie 2 is noodzakelijk om te bepalen aan welke toets de student moet deelnemen en om na te kunnen gaan of de student recht heeft op een vrijstelling van deelname op basis van het eerder behaald diploma.
De verwerking van de gezondheidsgegevens uit categorie 3 zijn noodzakelijk om redelijke aanpassingen te kunnen bieden aan studenten die deelnemen aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding, gezien de decretale verplichting hiertoe.
De verwerking van de gegevens uit categorie 4 is noodzakelijk voor hogescholen om na te gaan of ingeschreven studenten voldoen aan de voorwaarde van het slagen op de Vlaamse toetsen lerarenopleiding om het stageonderdeel van de opleiding te mogen aanvatten en om studenten die niet geslaagd zijn op de Vlaamse toetsen lerarenopleiding de nodige remediëring aan te bieden.

De betrokkenen van de gegevensverwerking zijn de studenten die zijn ingeschreven in de educatieve bacheloropleidingen en moeten deelnemen en geslaagd zijn op de Vlaamse toetsen lerarenopleiding vooraleer zij het stageonderdeel van de educatieve bacheloropleiding mogen aanvatten.

In uitvoering van artikel 8, §1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer wordt een protocol voor de elektronische mededeling van persoonsgegevens afgesloten tussen de bevoegde dienst van de Vlaamse overheid en de hogescholen.

Het rijksregisternummer of INSZ-nummer, de naam en voornaam van de student en de individuele toetsresultaten van de student worden levenslang bewaard vermits ook het bewijs van slagen op de Vlaamse toetsen lerarenopleiding levenslang geldig blijft. Dit betekent concreet dat een student die geslaagd is op de Vlaamse toetsen lerarenopleiding en om de een of andere reden zijn educatieve bacheloropleiding onderbreekt en nadien terug instroomt in de opleiding, de Vlaamse toetsen lerarenopleiding niet opnieuw dient af te leggen. De overige gegevens worden bewaard gedurende de standaardtermijn van maximaal vijf jaar.

In paragraaf 6 wordt bepaald dat de hogescholen worden verplicht om remediëring aan te bieden aan die studenten die niet slaagden op de Vlaamse toetsen lerarenopleiding, om op die manier de kans op slagen te verhogen bij een volgende deelname aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding. Analyses van de verplichte remediëring in het kader van de starttoetsen voor de educatieve bacheloropleidingen tonen aan dat remediëring een zinvol instrument is, maar dat het op een kwaliteitsvolle manier moet worden ingevuld.

De inhoud en vormgeving van de remediëring blijft tot de autonomie van de hogescholen behoren. In het kader van de verplichte remediëring voor de starttoetsen in de educatieve bacheloropleidingen werden centraal online remediëringspakketten voor Nederlands, wiskunde en Frans ontwikkeld door de Vlaamse Hogescholenraad. De inzet van het remediëringsaanbod verschilde echter sterk tussen instellingen. Uit een analyserapport van de Vlaamse Hogescholenraad blijkt dat louter online of zelfstandige remediëring voor veel studenten onvoldoende werkt. Succesvolle remediëring vergt actieve begeleiding, feedbacksessies en monitoring door docenten. Aan de hogescholen wordt dan ook gevraagd om in het kader van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding te voorzien in afdoende, effectieve en begeleide remediëring. De hogescholen moeten er via hun remediëringsaanbod over waken dat studenten de remediëring voldoende diepgaand doorlopen en het nut inzien van het bijspijkeren van de ontbrekende basiskennis. De hogescholen moeten bijgevolg voldoende ondersteuning en begeleiding bieden aan die studenten die moeten remediëren.

De deelname aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding is kosteloos voor de student.

De Vlaamse toetsen lerarenopleiding worden, in het licht van het gelijkheidsbeginsel, centraal georganiseerd op niveau van de Vlaamse Gemeenschap en niet door de afzonderlijke hogescholen zelf. Via een besluit van de Vlaamse Regering worden enkele elementen vastgelegd, zoals de procedure en afspraken rond redelijke aanpassingen, de procedure en afspraken rond het toekennen van individuele vrijstellingen voor de kennistoetsen minimumdoelen wiskunde en Frans, de omvang, samenstelling, bevoegdheden en werkingsregels

van de beroepscommissie en de vergoeding van de leden van de beroepscommissie, de modaliteiten en regels rond de interne beroepsprocedure en de modaliteiten van de inzageprocedure. De Vlaamse Regering geeft via dit besluit ook bevoegdheid aan de bevoegde dienst binnen de Vlaamse overheid, in casu het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS), om de Vlaamse toetsen lerarenopleiding te organiseren en delegeert ook het opstellen van een examenreglement aan deze dienst.
De elementen die minimaal worden opgenomen in het examenreglement worden vastgelegd in het tweede lid van paragraaf 8.

Om de rechtsbescherming van de studenten die deelnemen aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding te waarborgen, moet worden voorzien in een toegankelijke en laagdrempelige beroepsprocedure. De rechtsbescherming wordt vastgelegd in paragraaf 9 van dit artikel. Een student die meent dat er een onrechtmatige beslissing werd genomen in het kader van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding heeft toegang tot een beroepsprocedure waarvan de modaliteiten worden vastgelegd in het examenreglement dat wordt vastgelegd door de bevoegde dienst van de Vlaamse overheid (zie paragraaf 8).
De student kan enkel beroep aantekenen tegen zijn resultaat op de Vlaamse toetsen lerarenopleiding of het niet verkrijgen van redelijke aanpassingen bij de deelname aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding of de aard van de redelijke aanpassingen.
Het gaat om een beroep bij de daartoe door de bevoegde dienst van de Vlaamse overheid samengestelde beroepscommissie. De student kan geen verder extern beroep aantekenen bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen.

In paragraaf 10 ten slotte wordt een evaluatie van de invoering van de maatregel ingeschreven. De Vlaamse toetsen lerarenopleiding worden jaarlijks gemonitord. De maatregel zal formeel worden geëvalueerd 5 jaar na de inwerkingtreding ervan. Het betreft een evaluatie waarbij kwantitatieve analyses worden gemaakt en de betrokken actoren zoals instellingen en studenten(vertegenwoordigers) bevraagd worden over de maatregel. De kwantitatieve analyses zullen gebeuren op basis van de beschikbare data bij AHOVOKS.

Artikel 6

Met dit artikel wordt een wijziging aangebracht aan de bepalingen rond de inhoud van het onderwijsreglement van een hogeronderwijsinstelling (artikel II.221, §1 van de Codex Hoger Onderwijs). Voor studenten die zich inschrijven in een educatieve bacheloropleiding geldt het slagen op de Vlaamse toetsen lerarenopleiding als voorwaarde voor het opnemen van het stageonderdeel van de opleiding. Deze voorwaarde moet worden opgenomen in het

onderwijsreglement van de instelling. Dit wordt geregeld door de toevoeging van een punt 20°/1.

Artikel 7

De extra werkingstoelage die sinds begrotingsjaar 2023 wordt toegekend aan de hogescholen in het kader van de verplichte remediëring die de hogescholen moeten opleggen aan de studenten die de cesuur op een starttoets niet behalen, kan door de hogescholen vanaf begrotingsjaar 2027 eveneens worden aangewend voor de remediëring in het kader van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding die de starttoetsen voor de educatieve bacheloropleidingen vervangen. De manier waarop het totaalbedrag wordt verdeeld onder de verschillende hogescholen blijft ongewijzigd. Ook de indexeringsformule blijft ongewijzigd.

Artikel 8

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van het ontwerp van decreet.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR

Interfederaal Korps van de
Inspectie van Financiën

Vlaamse Regering

Bert Vanbergen
bert.vanbergen@vlaanderen.be
Annelies Steeman
annelies.steeman@vlaanderen.be
Contactpersoon
martienaa.vanwynendaele@vlaanderen.be

Brussel, 25 september 2026

NOTA AAN MEVROUW Z. DEMIR
Vlaams minister van Onderwijs,
Justitie en Werk

UW REFERENTIE

ONZE REFERENTIE
BV/2026003658

DATUM VAN ONTVANGST	10 september 2026
DATUM VAN VRAAG	17 september 2026
DATUM VAN ANTWOORD	22 september 2026

BA: FD0-1FEE2EA-IS (327k in 2027 (gecompenseerd))
2.500k vanaf 2028 (onduidelijk)

Betreft
Voorontwerp van decreet tot wijziging van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, wat betreft de versterking van de lerarenopleidingen

1. Het dossier

Het voorgelegde dossier bevat

- de adviesaanvraag bij IF;
- de nota aan de leden van de Vlaamse Regering;
- het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering;
- bijlage: memorie van toelichting;
- bijlage: ontwerp van decreet over de versterking van de lerarenopleidingen;
- bijlage: Voorontwerp van decreet tot wijziging van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, wat betreft de versterking van de lerarenopleidingen.
- Het JoKER voor de basisbekwaamheid en de minimale omvang.

2. Beknopte samenvatting van het dossier

Op 6 maart 2026 heeft de VR akte genomen van de Conceptnota 'Versterking van de aspirant en startende leerkracht – naar krachtige en kennisrijke lerarenopleiding' (VR 2026 0603 MED.0098/1). Deze nota geeft de richting aan om de kwaliteit van de lerarenopleiding en de competenties van toekomstige leerkrachten te versterken om zo de dalende onderwijsresultaten te verbeteren.

Het VO van decreet geeft verdere uitvoering aan deze conceptnota:

A. De VR krijgt de bevoegdheid om de basisbekwaamheden vast te leggen voor startende leraren. Deze basisbekwaamheden zijn de opvolger van de huidige basiscompetenties omdat deze laatste nog onvoldoende aansluiten bij de nieuwe kennisrijke minimumdoelen. Het OBVR met de basisbekwaamheden voor het kleuter- en lager onderwijs werd door IF reeds gunstig geadviseerd[1].
B. Minstens 70% van de studiepunten in de educatieve bacheloropleidingen moeten naar vakinhoud, didactiek en pedagogische vaardigheden gaan[2].
C. Er komt een nieuw systeem van lerarentoetsen in plaats van de huidige starttoetsen. oaanleiding geven. De lerarentoetsen worden bindend omdat de student enkel aan het stageonderdeel van zijn opleiding mag starten als hij geslaagd is op de lerarentoets. Het zijn ook niet langer de hogescholen zelf maar de Vlaamse overheid die de toets zal inrichten. De onbeperktheid op de deelname aan de lerarentoetsen wordt beperkt door de studievoortgangsbewaking. Er wordt voorzien in remediëring bij niet slagen. De toetsen zijn:
    a. taalvaardigheidstoets Nederlands in de educatieve bacheloropleiding kleuteronderwijs en secundair onderwijs en de
    b. taalvaardigheidstoets Nederlands, kennistoets minimumdoelen wiskunde en minimumdoelen Frans in de educatieve bacheloropleiding lager onderwijs.

Een evaluatie wordt voorzien in 2033 (5 jaar na de inwerkingtreding).

3. Opmerkingen van de Inspectie van Financiën

3.1 Wettigheid en regelmatigheid

3.1.1 Het ontwerp van decreet geeft uitvoering aan de conceptnota 'Versterking van de aspirant en startende leerkracht – naar krachtige en kennisrijke lerarenopleiding' (VR 2026 0603 MED.0098/1). De doelstellingen zijn duidelijk (A). De verhouding 70/30 (B) is gebaseerd op het inzicht van experten en wordt door de Vlaamse hogescholenraad (6 mei 2026) niet in twijfel gesteld. Een afzonderlijk, centraal georganiseerd toetssysteem (C) versterkt de gelijke behandeling van de studenten Derhalve heeft IF geen bijzondere opmerkingen.

---

[1] IF heeft het OBVR voor de basisbekwaamheden in het kleuter- en lageronderwijs reeds gunstig geadviseerd met dien verstande dat het OBVR pas definitief kan worden nadat de decretale basis door het VP werd aangenomen (zie KRAB 2026003659).

[2] De 70/30 verdeling sluit aan bij de verhouding die de expertengroepen aanhielden als richtinggevend kader bij het opstellen van de minimumdoelen basisonderwijs.

3.1.2 De Vlaamse hogescholenraad pleit wel voor een koppeling van (B) met een duidelijk systeem van externe kwaliteitscontrole. IF stelt vast dat de externe kwaliteitscontrole kort vermeld wordt in het OMVT, maar nergens wordt vermeld hoe dit vorm zal krijgen en binnen welke termijn (ook voor de basisbekwaamheden). De VR-nota dient op dit punt te worden aangevuld.

3.1.3 De MvT bevat enkel het kind- en jongereneffectenrapport (JoKER) voor de luiken basisbekwaamheden en minimale studieomvang en niet voor het luik lerarentoetsen. Bovendien maakte men een verkeerde verwijzing naar de reglementaire basis ervan[3]. Uit de verduidelijking blijkt dat men de reglementaire verwijzing gaat aanpassen en dat het ontbrekende JoKERNEDERLANDS toegevoegd gaat worden. Dit laatste rapport zou op 21/09/2026 ontvangen zijn.

3.2 Doelmatigheid en budgettaire weerslag

3.2.1. Er is geen budgettaire impact wat het luik rond de basisbekwaamheden en minimale studieomvang betreft. Ook de remediëring bij niet slagen van een lerarentoets heeft geen bijkomende budgettaire impact.

3.2.2. Luik C van het VO van decreet heeft wel een budgettaire impact. In 2027 zou deze 372.000 euro bedragen:

- toetsontwikkeling : 80.000 euro[4].
- personeelskost: 92.000 euro.
- IT-platform: 200.000 euro.

De bedragen voor toetsontwikkeling en personeelskost zijn matig onderbouwd:

- Voor de toetsontwikkeling rekent men op 1728 manuren (=0,9VTE) om 24 testen te ontwikkelen (72 uren per test). Dit is gebaseerd op ervaring met eerdere testontwikkeling. Wel is de raming onvolledig omdat men nog het luik methodologisch een psychometrische ondersteuning bij de digitale implementatie en productie niet heeft kunnen ramen.
- De personeelskost is de loonkost van een nieuw personeelslid dat de integrale procesverantwoordelijkheid krijgt. Dit is een recurrente kost.
- Hoewel de verduidelijk omstandig motiveert waarom een nieuw IT-platform nodig is, ontbreekt een gedetailleerde raming van dit bedrag.

3.2.3 Voor 2027 stelt men een *eenmalige* compensatie vanuit FD0-1FEE2EA-IS voor om deze 372.000 euro te financieren: 280.000 van het begrotingsartikel naar FD0-1FGE2GL-WT en 92.000 euro naar FD0-1FAE2ZZ-LO. Er is dus geen meerkost in 2027.

Inhoudelijk betekent dit dat men het vast sokkelbedrag van elke hogeschool (art. III.25/4 codex hoger onderwijs) met 24.800 euro verlaagt. Dit is niet onlogisch omdat

[3] artikel 4 van het decreet van 20/01/2012 moet vervangen worden door de verwijzing naar artikel 7 van het decreet van 23/11/2023.

[4] IF merkt op dat in de verduidelijking men een bedrag van 82.000 euro hiervoor aanhaalt…

de organisatie van de starttoets wegvalt. Wel merkt IF op dat de middelen in 2027 verdwijnen hoewel de lerarentoets pas de eerste keer in 2028 wordt ingericht.

3.2.4 De indiener wenst deze herverdeling op te nemen in het programmadecreet (cfr. fiche 9 BO 2027 met KRAB-referentie 2026003743) omdat deze herverdeling nog niet voldoende duidelijk was op het ogenblik dat de fiches voor BO 2027 moesten worden ingediend. Deze herverdeling hoort niet thuis in een programmadecreet (enkel normatieve bepalingen), maar in het begrotingsdecreet.

3.2.5 Voor 2028 schat men op een meeruitgave tussen 2 a 2,5 miljoen euro, waarbij IF ervan uitgaat dat de kosten die in 2027 gemaakt zijn maar recurrent zijn (vb. personeelslid) hierin vervat zijn. IF neemt er akte van dat deze raming nog niet gedetailleerd onderbouwd kan worden. Ondanks de vraag tot verduidelijking kan IF dus niet inschatten of deze raming realistisch is. De uiteindelijke kostprijs zal afhangen van het feit in welke mate IA in staat is om de toetsen te corrigeren en over hoeveel testsites men gaat kiezen, etc. Men wil deze financiering regelen via BO2028. Hierbij merkt IF op dat voorliggend VO van decreet een impliciete uitvoerdersverplichting creëert waardoor men nu reeds best verduidelijkt hoe dit bedrag gefinancierd wordt, rekening houdend met de nog te behalen besparingsdoelstellingen binnen onderwijs.

Een deel van de benodigde middelen zal sowieso gehaald kunnen worden bij de middelen die de Vlaamse hogescholenraad vandaag krijgt om de starttoetsen te ontwikkelen en te implementeren (305.255 euro in 2026). Ook de compensatie die men in 2027 voorziet, kan recurrent gemaakt worden.

3.2.6 Men is op enkele jaren geëvolueerd van een niet-bindende verplichte toelatingsproef (zonder consequenties) naar een starttoets (met verplichte remediëring) naar de voorgestelde lerarentoets (met verbod tot afstuderen bij niet-slagen). Deze laatste oplossing blijft echter een erg hybride oplossing. Enerzijds wil men het aantal starters niet zien afnemen (lerarentekort) door het geen voorwaarde te maken om zich in te schrijven. Anderzijds wil men wel de zekerheid dat afgestudeerde leraren over de nodige kennis beschikken. Men gaat m.a.w. een groep studenten creëren die starten maar niet hun stages mogen aanvatten. Dit zal de gemiddelde studieduur verlengen en werkt kostprijsverhogend (studiebeurzen, meer studiepunten, etc.). Waarom kunnen de hogescholen geen cursussen aanbieden in de vroege zomer voor studenten die niet zeker zijn dat ze zullen slagen en tegelijkertijd het slagen op de lerarentoets verplicht maken om te mogen starten?

3.2.7 Het VO van decreet bevat weinig vrijstellingsmogelijkheden voor de lerarentoets. Enkel een Nederlandstalige bachelor geeft recht op vrijstelling tot het afleggen van de taalvaardigheidstoets. Dus iemand die een bachelor vertaler-tolk Frans heeft of iemand die een wiskundige bacheloropleiding heeft gevolgd moet wel nog de wiskunde of Franstoets afleggen?

3.3 Lokale besturen

Er is geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op het personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de ontvangsten, de investeringen of de schuld.

4. Besluit

Gelet op het feit dat dit VO van decreet beslist beleid uitvoert (3.1.1), deels geen budgettaire impact heeft (3.2.1) alsook de budgetneutraliteit in 2027 (3.2.3) verleent IF een gunstig advies mits het dossier aangevuld wordt met:

- hoe vorm zal gegeven worden aan de externe kwaliteitscontrole voor de basisbekwaamheden en de minimale studieomvang (3.2.2),
- het JoKER voor wat betreft de lerarentoetsen (3.1.3),
- de volledige kostprijs voor 2027 wordt verduidelijkt en deze binnen de genormeerde kredieten blijft (3.2.2) en
- de volledige budgettaire impact die men mag voorzien in 2028 en de jaren erna bepaald wordt en hoe deze gefinancierd gaat worden (3.2.6)

In ondergeschikte orde verwijst IF naar haar opmerking m.b.t. de herverdeling die eigenlijk thuishoort in het begrotingsdecreet en niet in de programmawet (3.2.2) alsook de vaststelling dat de mogelijke vrijstellingsregelingen onvoldoende uitgewerkt zijn (3.2.7).

Met toepassing van artikel 31 §1 van het BVR VCO is voor dit dossier het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, vereist.

Annelies Steeman (Signature)
Digitaal ondertekend door Annelies Steeman (Signature)
Datum: 2026.09.25 17:07:07 +02'00'

Annelies Steeman
Inspecteur van Financiën – stagiair

Bert Vanbergen (Signature)
advies IF
2026.09.28 09:24:43 +02'00'

Bert Vanbergen
Inspecteur-generaal van Financiën

AFSCHRIFTEN

Aan de heer minister-president van de Vlaamse Regering
Aan de heer Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn
Aan de heer secretaris-generaal van het Departement Financiën en Begroting
Aan mevrouw de secretaris-generaal van het Departement Onderwijs
Aan de heer inspecteur van Financiën, de coördinator

Vlaamse Regering

Ben Weyts
Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn
T 02 552 67 00
kabinet.weyts@vlaanderen.be

Mevrouw Zuhal Demir
Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk

uw bericht van	**uw kenmerk**	**ons kenmerk**	**bijlagen**
		2026003658	
vragen naar/e-mail		**telefoonnummer**	**datum**
Maarten Van Onckelen			

Betreft: Begrotingsakkoord voor het voorontwerp van decreet tot wijziging van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, wat betreft de versterking van de lerarenopleidingen

Waarde collega,

U vraagt mijn akkoord voor het in betreft vermelde onderwerp.

Gelet op het gunstige advies met voorwaarden van de Inspectie van Financiën, gegeven op 25/09/2026 (ref. BV/2026003658),

Kan ik het begrotingsakkoord verlenen op voorwaarde dat:

- De budgettaire weerslag wordt opgevangen binnen de beschikbare kredieten en dit geen aanleiding geeft tot een meervraag in de toekomst;
- De middelen voor de geraamde kost in 2027 (372 k€) uiterlijk bij begrotingsaanpassing 2027 op de juiste begrotingsartikels voorzien worden door compensatie binnen de onderwijsbegroting;
- De kost vanaf 2028 bij begrotingsopmaak 2028 duidelijk in kaart gebracht is en de middelen hiervoor op de juiste begrotingsartikels voorzien worden door compensatie binnen de onderwijsbegroting bij begrotingsopmaak 2028.

Met collegiale groeten,

Signed by:Ben Weyts (Signature)
Signed at:2026-11-07 15:36:20 +01:00
Reason:Ik keur dit document goed
Weyts Ben Vlaamse overheid

Ben Weyts

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn

Vlaamse Regering

Vergadering van vrijdag 13 november 2026

VR PV 2026/51 – punt 0016

Betreft :

Versterking lerarenopleidingen

Voorontwerp van decreet tot wijziging van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, wat betreft de versterking van de lerarenopleidingen

Principiële goedkeuring m.h.o. op onderhandelingen en adviesaanvragen

(VR 2026 1311 DOC.1188/1TER, DOC.1188/2TER, DOC.1188/3TER, DOC.1188/4 en DOC.1188/5)

Beslissing :

Mits voldaan wordt aan de voorwaarden, geformuleerd in het akkoord van 7 november 2026 van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, beslist de Vlaamse Regering:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan bovengenoemd voorontwerp van decreet en aan de bijbehorende memorie van toelichting,
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs en vorming:
   2.1. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van:
      2.1.1. de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor),
      2.1.2. de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV),
      2.1.3. de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) voor wat betreft het artikel dat betrekking heeft op de verwerking van persoonsgegevens,
   2.2. te gelasten de minister-president van de Vlaamse Regering te verzoeken voornoemd voorontwerp van decreet op de agenda te plaatsen van een gemeenschappelijke vergadering van het Sectorcomité X en van de onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het comité voor de provinciale en de plaatselijke overheidsdiensten,
   2.3. te gelasten voornoemd voorontwerp van decreet op de agenda te plaatsen van vergadering van:
      2.3.1. het Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs en het Universitair Ziekenhuis Gent, vermeld in de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, Deel 5 Rechtspositieregeling van het personeel, Titel 4 Medezeggenschap,
      2.3.2. het overkoepelend onderhandelingscomité van het gesubsidieerd vrij onderwijs,

2.4. te machtigen te beoordelen of voornoemde adviezen en onderhandelingen aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurd tekst,

2.5. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemde adviezen en onderhandelingen geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

Signed by:Vanholle Maarten Bert F
Signed at:2026-11-13 14:45:09 +01:00
Reason:Ik keur dit document goed

Vanholle Maarten Vlaamse overheid

Maarten VANHOLLE,

Secretaris.

Vlaamse Regering

Vergadering van vrijdag 13 november 2026

VR PV 2026/51 – punt 0017

Betreft :

Basisbekwaamheden en basiscompetenties lerarenopleiding

Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren in het kleuter- en lager onderwijs en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 2018 betreffende de basiscompetenties van de leraren

Principiële goedkeuring m.h.o. op onderhandelingen en adviesaanvragen

(VR 2026 1311 DOC.1189/1, DOC.1189/2BIS, DOC.1189/3BIS, DOC.1189/4BIS en DOC.1189/5)

Beslissing :

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan bovengenoemd voorontwerp van besluit en aan de bijbehorende bijlagen 1 en 2,
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs en vorming:
   2.1. te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van:
      2.1.1. de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor),
      2.1.2. de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV),
   2.2. de minister-president van de Vlaamse Regering te verzoeken voornoemd voorontwerp van besluit op de agenda te plaatsen van een gemeenschappelijke vergadering van het Sectorcomité X en van de onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het comité voor de provinciale en de plaatselijke overheidsdiensten,
   2.3. te gelasten voornoemd voorontwerp van besluit op de agenda te plaatsen van vergadering van:
      2.3.1. het overkoepelend onderhandelingscomité van het gesubsidieerd vrij onderwijs,
      2.3.2. het Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs en het Universitair Ziekenhuis Gent, vermeld in de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, Deel 5 Rechtspositieregeling van het personeel, Titel 4 Medezeggenschap,
   2.4. te machtigen te beoordelen of voornoemde adviezen en onderhandelingen aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurd tekst,

2.5. te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemde adviezen en onderhandelingen geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

Signed by:Vanholle Maarten Bert F
Signed at:2026-11-13 14:45:08 +01:00
Reason:Ik keur dit document goed

Vanholle Maarten Vlaamse overheid

Maarten VANHOLLE,

Secretaris.